Poštni urad 9021 Celovec — Verlagspostamt 9021 Klagenfurt Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt Posamezni izvod 1,30 šil., mesečna naročnina 5 šilingov P. b. b.

SLOVENSKI vestnik

Letnik XXIV. Celovec, petek, 28. marec 1969 Štev. 12 (1396)

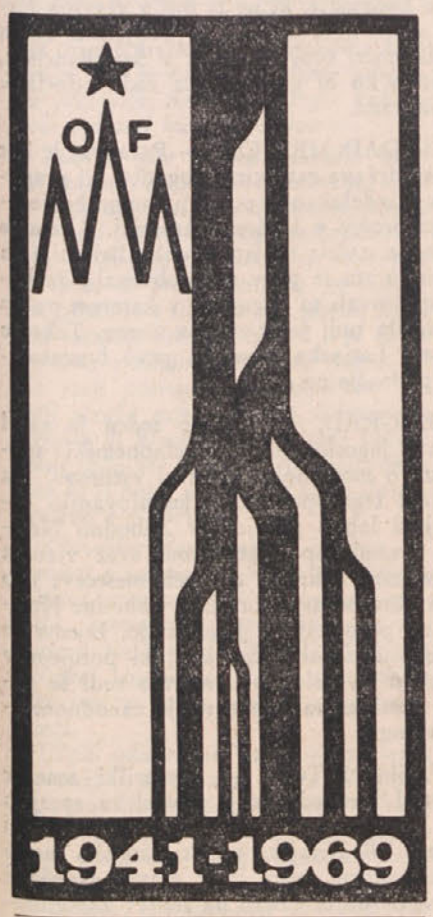

Štajerska in Koroška v revoluciji

bo naslov letošnje osrednje proslave slovenskega naroda, ki bo 27. aprila v Velenju. Prireditve se bomo udeležili tudi koroški Slovenci. Podrobnejša obvestila bomo še pravočasno objavili v našem listu.

Vidiki nove politike?

V zadnjem času se je zvrstilo nekaj dogodkov in predvsem izjav vodilnih politikov, v katerih je moč videti znamenja novih, bolj realnih pogledov na važna mednarodna vprašanja. Seveda je pri takem razvoju treba v prvi vrsti upoštevati, v kakšni smeri in predvsem v kakšnem duhu potekajo odnosi na „veliki relaciji med Vzhodom in Zahodom; prav tako pa je tudi važno, v kolikšni meri se tej splošni liniji prilagajajo pogledi v posameznih konkretnih problemih. Tako v enem kot v drugem pogledu trenutno izgleda, da bo morda že v doglednem času napravljen kakšen korak naprej.

Ko je novi ameriški predsednik Richard Nixon pred tedni obiskal Evropo, je podal dokaj zanimivo in značilno izjavo: „Končano je obdobje konfrontacije, začelo se je obdobje pogajanj." Z drugimi besedami bi lahko rekli, da sta se Vzhod in Zahod v vseh zadnjih letih dovolj dobro medsebojno ovohala; zdaj vsak ve, pri čem da je, torej ni več ovire, da ne bi od besed prešli k dejanjem.

Za prvi važnejši korak po poti od besed k dejanjem bi morda lahko smatrali poziv, ki so ga države-članice varšavskega pakta s svojega nedavnega zasedanja v Budimpešti naslovile „na vse evropske države". Seveda gre tudi pri tem pozivu le za besede, in v veliki meri za take, ki na nasprotni strani niso bile deležne ravno navdušenega sprejema. Vendar vsebuje poziv tudi nekaj vidikov, ki jih niti na Zahodu niso mogli enostavno zavrniti kot propagando, marveč so jim nasprotno posvetili kar precejšnjo pozornost.

Glavni poudarek tega poziva je na evropski varnosti. Najtesneje s tem problemom pa je nedvomno povezano tako imenovano nemško vprašanje, ki še vedno predstavlja enega glavnih in hkrati tudi delikatnih reliktov iz druge svetovne vojne, ob katerega je prej ali slej zadel vsak dosedanji poskus urejanja povojnega sveta. Ravno v tem tako kočljivem vprašanju pa se zdaj kaže prvi žarek novega realizma, ki obeta privesti do resnih naporov za stvarno obravnavanje spornih vprašanj.

Gotovo je v tej zvezi izredno zanimivo stališče, ki ga je do poziva varšavskega pakta zavzel zahodnonemški zunanji minister Brandt. Med drugim je izjavil:

„Člani varšavskega pakta omenjajo v svojem pozivu zamisel konference o evropski varnosti. Načelno smo naklonjeni tej misli. Njeno uresničenje nam mora omogočiti približanje rešitvi problemov srednje Evrope, ki naj ustreza upanju nemškega ljudstva in zakonitim interesom držav tega področja."

Še do pred nedavnega bi ta izjava seveda pomenila, da je vsako reševanje evropskih problemov možno le v smislu skozi vsa povojna leta prakticirane bonske politike. Toda zdaj se začenja tajati led tudi v Zahodni Nemčiji, kjer se množijo glasovi, da je treba stvarem trezno pogledati v oči in se sprijazniti z dejstvi, katerih danes nihče več ne more spremeniti.

V tem oziru se „začenja svitati" zlasti v vrstah socialnih demokratov, kjer je prišlo na pokrajinskih kongresih že do zelo odločnih nastopov. Zlasti pa je tozadevno dovolj jasno zavzel stališče socialdemokratski župan zahodnega Berlina Schütz, ki je poudaril, da je stvarnost, ki je nastala v minulih 20 letih, treba jemati kot izhodišče pri ustvarjanju novega. Izrazil je mnenje, da ne bodo našli zaveznikov tisti, ki bi še mislili, da se lahko v celoti obnovijo stare nemške meje. Večina mednarodne javnosti sodi, da je dokončno rešeno vprašanje ozemelj, ki ležijo vzhodno od Odre in Nise, zato so razprave o mejnih črtah neosnovane in zastarele. „Zdaj je edina resnična možnost za Nemce v tem, da prispevajo h graditvi Evrope, v katerih bodo končno zbrisane vse meje."

Volitve na Solnograškem

Zadnjo nedeljo so bile na Solnograškem deželnozborske volitve, katerih izid je presenetil tudi najbolj verzirane napovedovalce političnih odločitev. Presenetilo ni toliko dejstvo, da je ÖVP utrpela zelo občuten poraz, marveč predvsem to, da je glavni zmagovalec FPÖ, kateri je uspelo znatno okrepiti svoj položaj, čeprav so ji nekateri politični opazovalci nasprotno napovedovali dokončni polom.

Za ÖVP je vsekakor povsem jasno, da pomeni zadnja nedelja zanjo hud udarec ne le v solnograškem deželnem merilu, marveč prav tako tudi v državnem okviru. Po splošni oceni je bila izguba najbolj občutna v podeželjskih krajih, zato komentatorji soglašajo v tem, da je na porazni izid volitev v veliki meri vplivalo nezadovoljstvo s kmetijsko politiko sedanje ÖVP-jevske vlade.

Socialisti so v primerjavi z zadnjimi deželnozborskimi volitvami leta 1964 pridobili več kot 3000 in v primerjavi z državnozborskimi volitvami leta 1966 celo dobrih 8000 glasov. Kljub temu pa jim ni uspelo povečati tudi števila mandatov, marveč bodo imeli tudi v novem deželnem zboru 13 poslancev, torej enako kot ÖVP, katere zastopstvo pa je nazadovalo od prejšnjih 15 za dva sedeža v deželnem zboru, in sicer na račun FPÖ, ki bo imela zdaj 6 namesto 4 deželnih poslancev.

Zaradi novega razmerja sil v deželnem zboru je pričakovati, da bodo pogajanja med strankami precej trda in dolgotrajna, preden jim bo uspelo doseči sporazum glede sestave nove deželne vlade, pa tudi glede izvolitve predsedstva deželnega zbora. Dosedanjo relativno večino je ÖVP namreč izgubila, s tem pa tudi vse pravice in prednosti najmočnejše stranke. Izhod bo torej treba iskati v kompromisih, kar pa spričo dejstva, da si zdaj stojita nasproti dve po mandatih enako močni stranki, gotovo ne bo lahko, zlasti če se ÖVP ne bo pravočasno odpovedala zdaj ne več opravičljivim ambicijam „vodilne sile".

DEŽELNI GLAVAR SIMA:

Izpadi proti slovenski manjšini *nevarno ogrožajo mir v deželi*

V govorih, ki jih je ob koncu prejšnjega tedna imel na okrajnih konferencah SPÖ v Šmohoru in Wolfsbergu, je deželni glavar Hans Sima zavzel stališče tudi do najnovejših izpadov proti koroškim Slovencem ter zelo odločno obsodil hujskaško gonjo nacionalističnih krogov in še posebej radikalnih sil v okviru koroške FPÖ.

Po pisanju koroškega socialističnega glasila „Kärntner Tageszeitung" je deželni glavar ugotovil, da je skupina, ki jo je imenoval NPD v FPÖ, v zadnjem času začela masivne napade proti slovenski manjšini na Koroškem in s tem kršila ustrezna določila državne pogodbe. „Ta dejavnost — je poudaril deželni glavar Sima — nevarno ogroža notranji mir v deželi." Pri tem je opozoril, da hujskaška gonja lahko privede tudi do zunanjepolitičnih posledic ter občutno moti dobrososedske odnose Koroške in Avstrije z Jugoslavijo.

Na račun nacionalističnih hujskačev in posebej FPÖ je deželni glavar dejal, da so očitno pripravljeni, da z nevarno strankarsko propagando lahkomiselno spravijo v nevarnost v dolgoletnih prizadevanjih priborjeni notranji mir v deželi. „Razpihovanja davno premaganih nacionalnih emocij s strani neodgovornih elementov ni mogoče dovolj ostro obsoditi, zlasti ker bi morebitne posledice moralo nositi celotno prebivalstvo in ne le za to gonjo odgovorna klika. Zato je naloga vseh pozitivnih in naprednih sil v deželi, da se z vsemi močmi uprejo nevarnosti povratka v čase zastarele miselnosti."

●

Odločne in pogumne besede deželnega glavarja Sime koroški Slovenci iskreno pozdravljamo in smo prepričani, da bodo deležne nedeljenega priznanja in podpore vseh tistih prebivalcev dežele ne glede na jezik ali politično prepričanje, ki jim je resnično do enakopravnega sodelovanja, medsebojnega razumevanja in mirnega sožitja v naši skupni domovini!

Sodelovanje treh sosedov

V ponedeljek in torek je bil koroški deželni glavar Hans Sima v spremstvu namestnika deželnega glavarja dr. Walterja Weissmanna in deželnega svetnika Ericha Suchaneka na uradnem obisku v Trstu, kjer je imel razgovore z vodilnimi predstavniki avtonomne dežele Furlanije-Julijske krajine. Hkrati z uradnim obiskom pa se je tudi z razširitvijo kulturne izmenjave na Trst, kjer je gostoval ansambel celovškega Mestnega gledališča, začelo novo obdobje odnosov med sosednima deželama.

Med razgovori v Trstu, kjer so bili koroški predstavniki gostje predsednika dežele Furlanije-Julijske krajine dr. Berzantija, so razpravljali o raznih možnostih nadaljnje razširitve in utrditve sodelovanja na alpsko-jadranskem prostoru. Pogovori so v prvi vrsti veljali različnim problemom, ki se nanašajo neposredno na deželi Koroško in Furlanijo-Julijsko krajino (med drugim so obravnavali vprašanja kulturne izmenjave in gospodarskega sodelovanja, vprašanja izgradnje cestnega omrežja, pa tudi problem ziljskih kmetov, ki imajo zemljišča na italijanski strani), ter je bila na obeh straneh poudarjena pripravljenost za sporazumno reševanje ter želja po nadaljnji poglobitvi prijateljskih in dobrososedskih odnosov.

Prav tako pa je izmenjava mnenj veljala tudi širšemu okviru sodelovanja, namreč vključno Slovenije. To je deželni glavar Sima izrecno naglasil tudi na svoji tiskovni konferenci v Trstu, kjer je poudaril izreden napredek prijateljskih odnosov med Koroško in Slovenijo. H temu so po njegovi izjavi prispevali medsebojni obiski najvišjih deželnih voditeljev, kulturne izmenjave, še prav posebno pa srečanja županov obmejnih občin, „kajti prav ta srečanja so najprimernejši način uresničevanja programskih deklaracij v vsakdanjem življenju sosedov, prav tako pa so ta srečanja najneposrednejša oblika zbliževanja in razumevanja ljudi z obeh strani meje."

Za nadaljnji razvoj odnosov med tremi sosednimi deželami je deželni glavar med razgovori sprožil misel o ustanovitvi skupnega meddeželnega združenja, ki bi spodbujalo vse oblike sodelovanja, hkrati pa izdajalo skupno trojezično revijo za medsebojno informiranje.

Za enakost vseh ljudi in narodov

Veljati je začela mednarodna konvencija o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije

V spomin na krvave izgrede leta 1960 v Sharpevillu v Južni Afriki, kjer so vojaki in policaji divje streljali na udeležence demonstracije proti rasističnim zakonom, je glavna skupščina OZN proglasila 20. marec za vsakoletni mednarodni dan za odpravo rasne diskriminacije. Letos je za ta dan generalni tajnik OZN U Tant objavil posebno poslanico, v kateri je naglasil, da je takratni dogodek v Sharpevillu „resen opomin proti hudi nevarnosti, ki jo prinaša rasna diskriminacija. V spomin teh žrtev in vseh drugih, ki so dali življenje v borbi za rasno enakopravnost in za odpravo diskriminacije, Združeni narodi aktivno sodelujejo v tej borbi."

U Tant je ob letošnjem mednarodnem dnevu za odpravo rasne diskriminacije tudi sporočil, da je začela veljati mednarodna konvencija o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije. Pozval je vse države, naj odobrijo to konvencijo, kakor tudi konvencijo mednarodne organizacije za delo, ki odpravlja diskriminacijo glede zaposlitve in poklica, ter konvencijo UNESCO, ki je posvečena boju proti diskriminaciji na področju šolstva.

Mednarodna konvencija o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije je zelo pomembna, saj nalaga državam obveznost, da se izkorenini rasna diskriminacija na svetu v vseh njenih oblikah ter prepreči širjenje rasističnih doktrin in prakse. Konvencija prepoveduje vsako diskriminacijo na podlagi rasnih razlik, barve kože ali etničnega porekla. Novost v tej konvenciji pa je, da bo ustanovljen poseben mednarodni forum, ki bo skrbel za uresničevanje določil te konvencije.

V konvenciji se kot plemenska diskriminacija označuje „vsakršno razlikovanje, izključevanje, omejevanje ali dajanje prednosti, ki temelji na plemenski pripadnosti, na barvi kože, na državni pripadnosti ali na etničnem poreklu", prav tako pa tudi vsakršno razlikovanje, „katerega namen ali rezultat je, uničiti ali spraviti v nevarnost priznavanje ali uživanje v enakem razmerju človeških pravic in osnovnih svoboščin na političnem, gospodarskem, socialnem in kulturnem področju ali na slehernem drugem področju javnega življenja."

Države podpisnice te konvencije se obvezujejo, da bodo onemogočile plemensko diskriminacijo, ki bi jo izvajal kateri koli državni organ, organizacija ali tudi posameznik. Deklaracija poleg tega zahteva, da se mora tem ciljem podrediti vsa zakonodaja vseh držav podpisnic.

Nedvomno pomeni ta konvencija nov pomemben prispevek v boju za dosego resnične enakopravnosti in enakovrednosti vseh ljudi in narodov na svetu.

Nov svetovni rekord v Planici

Potek mednarodne prireditve smučarskih poletov v Planici je presegel tudi najbolj optimistične napovedi. Čeprav so v strokovnih krogih s precejšnjo gotovostjo računali s tem, da bo na novi planiški velikanki dosežen tudi nov svetovni rekord, so bili dogodki treh planiških dni vsekakor več, kot je bilo mogoče pričakovati: vsak posamezni dan „Planice 69" je namreč pomenil tudi nov svetovni rekord. Brezhibni potek prireditve je v treh dneh neposredno spremljalo okoli 100 tisoč obiskovalcev, na nedeljski zaključni prireditvi je bil med njimi tudi jugoslovanski predsednik Josip Broz Tito s soprogo Jovanko; število ljudi, ki so prireditev v Planici gledali v televiziji, pa gre v desetine milijonov.

Že prvi dan v Planici se je začel v znamenju rekordov. Izvrstni norveški skakalec Björn Wirkola je pri svojem drugem poskusu dosegel dolžino 156 metrov in je s tem za dva metra presegel dosedanji svetovni rekord, ki ga je leta 1967 postavil Avstrijec Bachler. Pa tudi mnogi drugi tekmovalci, ki so prišli iz 12 držav, so zabeležili izredne uspehe, tako da je bilo že kar precej jasno, da bo Planica doživela še nadaljnja presenečenja.

Sobotna prireditev je v tem oziru res izpolnila vsa pričakovanja, ko se je vnel „dvoboj" med svetovnim rekorderjem Wirkolo in njegovim najhujšim „nasprotnikom" Raško iz Češkoslovaške. Najprej je Jiři Raška izenačil niti polnih 24 ur stari svetovni rekord 156 metrov, vendar se je svojega uspeha mogel veseliti le nekaj minut, kajti Björn Wirkola je odprl novo stran v knjigi svetovnih rekordov — 160 metrov. Toda Jiři Raška ni hotel zaostajati; trdno odločen, da tokrat premaga Wirkolo, je prekosil samega sebe in pravkar doseženi rekord (160 metrov) prestavil na novo fantastično znamko 164 metrov. Čeprav je Wirkola še enkrat tvegal vse svoje znanje, je dosegel „samo" 162 metrov, kar pa je bilo že premalo, da bi mogel svojega največjega tekmeca Raško še enkrat zamenjati na prestolu svetovnega prvaka.

V tem vzdušju se je začela tudi zaključna prireditev v nedeljo, ko se je v Planici zbralo rekordno število 45.000 ljudi (v petek jih je bilo kakih 15.000, v soboto okoli 35.000): splošno je prevladovalo mnenje, da je bil s 164 metri Jirija Raške dosežen višek in torej ni več računati z nadaljnjimi presenečenji. Pa je prišlo drugače. V enem zadnjih skokov letošnje prireditve je vzhodnonemški skakalec Manfred Wolf še enkrat poskrbel za senzacijo ter premaknil mejo doslej najdaljšega skoka na svetu za en meter — na 165 metrov.

Za končno oceno so upoštevali najboljše skoke, ki so jih posamezni tekmovalci dosegli v treh dneh. Zmagovalec „Planice 69" je na podlagi skupne ocene Jiri Raška (Češkoslovaška), ki so mu sodniki priznali skupno 895 točk. Na drugem mestu je bil Björn Wirkola (Norveška) s skupno oceno 889 točk. Novi svetovni rekorder Manfred Wolf (Vzh. Nemčija) je z oceno 841, točke zasedel tretje mesto. Najboljši avstrijski tekmovalec je bil Ernst Kröll, ki je z oceno 754 točk dosegel lepo 11. mesto v skupni razvrstitvi, medtem ko si je 13. mesto priboril najboljši Jugoslovan Peter Štefančič, ki je s skokom 150 metrov postavil tudi nov jugoslovanski državni rekord.

Po vsem tem bi „Planico 69" vsekakor lahko imenovali „prireditev rekordov". To velja tako za svetovne rekorde, kakor tudi za številne državne in osebne rekorde, saj so v treh dneh mnogi tekmovalci zabeležili dosežke, ki nedvomno pomenijo višek njihove športne kariere. Svoj absolutni rekord pa je dosegla tudi Planica sama, zibelka smučarskih poletov, katere nova velikanka je že ob svoji premieri znova prevzela vodilno mesto v svetu. Hkrati pa je bil z letošnjo prireditvijo v Planici narejen tudi korak naprej k še večjim smučarskim skakalnicam, saj je brezhibni potek planiške prireditve pokazal, da je na tem področju možen še nadaljnji razvoj.

Mednarodna borza turizma

Pod naslovom „Mednarodna borza turizma" bo v dneh od 15. do 23. maja v zahodnem Berlinu že tretjič prirejen mednarodni sejem turizma, ki se ga bodo udeležili zastopniki vseh panog oziroma vej turističnega gospodarstva v svetovnem merilu.

V zadnjih letih se opaža presenetljivo hiter razmah turizma povsod v svetu, še prav posebno pa v Evropi in Severni Ameriki. To se zrcali med drugim tudi v naglem naraščanju števila potovalnih in drugih turistično-propagandnih agencij in birojev v vseh za turizem pomembnejših krajih na vseh celinah. Zaradi tega ni čudno, da je zanimanje za takšne specializirane mednarodne prireditve, kot bo mednarodna borza turizma v Berlinu, povsod v deželah, kjer igra turizem pomembnejšo vlogo, čedalje večje.

Letošnji sejem turizma v Berlinu bodo predvidoma obiskali potovalni in drugi strokovnjaki s področja turizma iz kakih 50 držav sveta. V okviru sejma bodo priredili tudi razne konference in zasedanja, kjer bodo razpravljali o raznih aktualnih vprašanjih, povezanih s trenutnim stanjem in bodočim razvojem turizma. Poseben „dan razgovorov" bo posvečen problemom nemškega tujskega prometa, kjer se bodo pod pokroviteljstvom nemških tujskoprometnih organizacij sestali prireditelji potovanj, potovalni posredniki in nosilci prometa. Prav tako pa imajo v načrtu tudi „dan razgovorov za inozemstvo", katerega se bodo udeležili zastopniki najpomembnejših inozemskih potovalnih agencij in uradov.

Prireditelja tega zanimivega mednarodnega sejma turizma sta zahodnonemška služba za razstave in prometni urad v Berlinu.

Razvoj turizma v Avstriji . . .

Lani so v Avstriji zabeležili skupno 10,8 milijona turistov, od tega 7,3 milijona inozemskih in 3,5 milijona domačih gostov; skupno število turističnih nočitev je bilo 67,5 milijona, od tega jih je 47,7 milijona odpadlo na inozemske in ostalih 19,8 milijona na domače turiste. Medtem ko je bilo leta 1967 v primerjavi z letom 1966 zabeleženo nazadovanje števila turistov in njihovih nočitev za okroglo 95.000 oziroma 718.000, se je lani število turistov v primerjavi z letom 1967 povečalo za okrog 754.000 in število nočitev za približno 3,6 milijona; pa tudi v primerjavi z letom 1966 je lani število turistov in turističnih nočitev naraslo za 656.000 odnosno 2,9 milijona.

V pretežni meri gre lanskoletni porast števila turističnih nočitev na račun inozemskih turistov: v primerjavi z letom 1967 je lani število nočitev inozemskih gostov naraslo za okroglo 3,4 milijona (7,6 %), število nočitev domačih gostov pa le za 257.000 ali 1,3 odstotka. Od tega so zlasti profitirale Tirolska, Solnograška in Koroška.

. . . in v Jugoslaviji

Tekom lanskega leta je peljalo čez jugoslovanske meje več kot 13,260.000 motornih vozil, od tega približno 12,7 milijona potniških avtomobilov. Letos pa so že samo v januarju našteli približno 660.000 motornih vozil, kar je za 7 odstotkov več kakor v istem mesecu lani. Število turistov pa je bilo v januarju za 15 odstotkov večje v primerjavi z januarjem 1968.

Zato upravičeno pričakujejo, da se bo število motoriziranih turistov letos v Jugoslaviji še znatno povečalo ter računajo, da bo po jugoslovanskih cestah tekom leta vozilo okoli 15 milijonov tujih vozil.

Zagreb se pripravlja na leto 2000

„Leta 2000 bodo Zagrebčani kupovali kruh pod zemljo." Kakor zveni ta napoved morda neverjetna, v resnici ni, vsaj po mnenju skupine strokovnjakov, ki dela za trideset let naprej. Načrtovalci, urbanisti, izvedenci za promet, vsi ti in še drugi so v nekem smislu preoblikovali današnje jedro širšega središča Zagreba in to študijo imenovali „Program ureditve zagrebškega centra".

Zdi se, da ni daleč čas, ko bo današnja podoba Zagreba ostala le še v spominu — kot vizija preteklosti. Kakšna pa bo podoba bodočega podzemeljskega in nadzemeljskega Zagreba; kakšne spremembe bodo doživele arterije tega milijonskega mesta?

Na to vprašanje je danes mogoče odgovoriti samo na osnovi map, izdelanih po predlogu kakih dvajset strokovnjakov v zagrebškem urbanističnem zavodu. Na teh mapah se je možno sprehoditi že po Zagrebu leta 2000; to je sprehod po neobičajnih poteh tam, kjer se bodo nekoč prebivalci vozili s podzemeljsko železnico, kjer bodo nakupovali razno blago, kamor bodo stopili na „obvezno" skodelico kave.

Trg republike bo leta 2000 glavno zbirališče Zagrebčanov. Samo da na njem takrat ne bo današnjega hrušča in avtomobilske gneče. Trg bo takrat nekakšna oaza miru. V strogem centru mesta ne bo več nikakršnih koles, zamenjali jih bodo čevlji pešcev, zakaj trg se bo spremenil v njihovo kraljestvo.

V samem središču mesta bo živelo samo okrog 300.000 ljudi. Danes jih je tam že več kot pol milijona; toda tako ne gre več naprej, središče je treba „očistiti", ga spremeniti. Rdeča barva na mapi pove, da bodo v središču samo specializirane trgovine, gostinski in turistični objekti, galerije, muzeji, klubi, objekti za garažiranje in parkiranje pod zemljo. Rumena barva pomeni, da v širšem centru ne bo več toliko uradov ter znanstvenih, prosvetnih in zdravstvenih objektov. Z zeleno barvo so označeni objekti, ki jih bo treba odstraniti, ker ovirajo normalno življenje in razvoj prebivalstva ter mesta. Ost je naperjena proti industrijskim napravam, proti bučnim in nesnažnim servisom, proti skladiščem. Obenem s to „čistko" v centru Zagreba mu bosta — razumljivo čez trideset let — priključena še dva centra: na Trnju in vzhodno od velesejma. Prebivalci današnjega centra se bodo odselili v nova, komfortnejša stanovanja.

Kako rešiti vprašanje prometa, je v Zagrebu prav tako aktualno danes, kot bo čez trideset let. V centru bodo — kakor že povedano — pešci absolutni gospodarji. Predvidevajo, da bo imel takrat vsak tretji Zagrebčan svoj avto (danes vsak petnajsti), vendar bodo za vsa ta vozila zagotovljene garaže. Potrebni prostor nameravajo ustvariti z rušenjem starih poslopij, kjer bodo izgrajene številne večnadstropne garaže, poleg teh pa tudi še parkirni prostori v ulicah, ki bodo obkrožale center. Prenatrpanih ulic ne bo več, kakor tudi ne bo več v strogem centru dovoljeno parkirati.

Okrog 80 odstotkov avtomobilov bo spravljenih pod zemljo.

Ropot in trušč obrtniških delavnic bodo zamenjali zelenje, parki, otroška igrišča. V preteklosti je urbanizacija požrla marsikatero zeleno površino; ta napaka bo popravljena. Tako bo prenatrpani center začel „dihati". Iz strogega centra bo zginil tudi tramvaj. Ves promet se bo odvijal s podzemeljsko železnico, ki bo povezovala posamezne predele mesta in okoliška „satelitska mesta". S premestitvijo prometa pod zemljo se bodo tja preselile tudi številne trgovine, kjer bodo potniki podzemeljske železnice med čakanjem lahko kupili vse od kruha do čevljev. V predmestih pa bodo vozili avtobusi.

Da bo v bodočnosti življenje v dobri meri potekalo pod zemljo, je že v naprej sprejeto dejstvo. Poleg omenjenega javnega prometa pod centrom mesta se bo pod zemljo, skozi varne podzemeljske tunele, odvijal tudi nagli, tranzitni promet. Reka avtomobilov se bo na eni strani mesta pogrezala pod zemljo in se na drugem koncu spet prikazala na površje.

Razumljivo je, da vseh teh načrtov ni bilo lahko sestaviti. Treba je bilo opraviti ogromno dela, toda šele bodočnost bo pokazala, ali so strokovnjaki s svojimi predvidevanji tudi prav zadeli.

PO ŠIROKEM SVETU

LJUBLJANA. — Po pooblastilu vatikanskega delegata msgr. Cagne je beograjski nadškof dr. Gabrijel Bukatko objavil papežev odlok, s katerim se ustanavlja slovenska metropolija, ki obsega ljubljansko in mariborsko škofijo. Ljubljanski nadškof dr. Josip Pogačnik je postal s tem metropolit.

WASHINGTON. — Sovjetska zveza je predlagala Ameriki, da bi izmenoma odprli nove konzulate, ki ne bi bili v glavnih mestih obeh držav. Tako bi Sovjetska zveza želela imeti svoj konzulat v San Fanciscu, medtem ko bi ga Amerika rada odprla v Leningradu.

CIUDAD MEXICO. — Paragvaj je kot deseta država ratificiral pogodbo, ki prepoveduje izdelovanje, posest in uporabo jedrskega orožja v Latinski Ameriki. S tem je pogodba začela veljati. Velika Britanija in Amerika sta se prav tako obvezali, da bosta spoštovali to pogodbo; v katerem pa bo to storila tudi še Sovjetska zveza. Tako je postala Latinska Amerika prvo brezatomsko področje na svetu.

BEOGRAD. — Prejšnji teden je začel veljati jugoslovansko-zahodnonemški sporazum o medsebojni ukinitvi vizumov. Na podlagi tega sporazuma jugoslovanski državljani lahko potujejo v Zahodno Nemčijo s samim potnim listom brez vizuma ter se tam zadržijo do treh mesecev; isto velja obratno za državljane Zahodne Nemčije za potovanje v Jugoslavijo. Izjema so le jugoslovanski državljani, ki potujejo v Nemčijo na delo; le-ti morajo tudi še naprej imeti za tako potovanje zahodnonemški vizum.

WASHINGTON. — Ameriški senator Edward Kennedy se je zavzel za sprejem LR Kitajske v OZN. Poudaril je, da bi morala LR Kitajska zasesti kitajsko mesto v varnostnem svetu in v glavni skupščini OZN, ne da bi čakali na rešitev zapletenega formoškega vprašanja. Svojo zahtevo je utemeljil, da je bil sedež v varnostnem svetu dodeljen Kitajski leta 1945 kot priznanje velikemu ljudstvu, ki je prenašalo hudo breme v drugi svetovni vojni, ni pa bilo to plačilo za neko posebno politično skupino, ki je tedaj bila na vodstvu dežele. Ko bi opustili staro politiko, je ugotovil senator Kennedy, bi lahko sledil politični sporazum med LR Kitajsko in formoško vlado, in ta bi lahko bila zastopana v OZN kot avtonomna enota Kitajske, enako kakor to velja za Ukrajino in Belo Rusijo, ki sta članici OZN kot avtonomni pokrajini Sovjetske zveze.

BEOGRAD. — Jugoslovanska liga za mir, neodvisnost in enakopravnost narodov je poslala grški vladi pismo, v katerem izraža globoko zaskrbljenost nad usodo grških demokratov, ki so v koncentracijskih taboriščih. Liga poziva grško vlado, naj zapre taborišča in vrne pripornikom osnovne človeške pravice. Jugoslovanska liga je to pismo poslala na podlagi poziva 1100 grških demokratov, ki so v taborišču na otoku Lerosu in ki so številnim vladam ter političnim in drugim organizacijam na svetu poslali prošnjo, da se pri grški vladi zavzamejo za razpustitev takih taborišč.

VATIKAN. — Papež Pavel VI. bo v drugi polovici julija obiskal afriško državo Ugando, kjer bo predsedoval slavnosti posvečenja oltarja svetišča, ki ga gradijo v Namugongu blizu ugandske prestolnice Kampale. Obisk Ugande bo sedmo papeževo potovanje izven italijanskih meja. Leta 1964 je bil papež Pavel VI. najprej v Jeruzalemu in nato še v Indiji; naslednje leto je obiskal New York, kjer je prisostvoval zasedanju glavne skupščine OZN; leta 1967 je bil papež v Fatimi in nato v Turčiji; lani pa je obiskal Latinsko Ameriko.

ATENE. — Podkomisija za človekove pravice Evropskega sveta je zaradi zadržanja grške vlade predčasno končala svoje delo v Grčiji, kjer se je hotela prepričati o ravnanju s političnimi jetniki. V poročilu komisije je rečeno, da ji grške oblasti niso dovolile obiskati zapore v Atenah in taborišča na otoku Lerosu, niti ji niso dale možnosti, da bi zaslišala nekatere jetnike. Do te preiskave je prišlo, ker so nekatere države predlagale izključitev Grčije iz Evropskega sveta zaradi kršitve ustavnih načel te organizacije.

HANOI. — Podpredsednik južnovietnamske osvobodilne fronte Fung Van Kung je dopisniku sovjetske tiskovne agencije TASS v Hanoiu izjavil, da je zdaj „osvobojenega že več kot štiri petine južnovietnamskega ozemlja". Za rešitev vietnamskega vprašanja je treba proučiti predloge FNO, ki „izražajo dejansko stanje v Južnem Vietnamu in so v skladu z ženevskimi sporazumi iz leta 1954."

Človeško dostojanstvo

Malo je stvari, za katere bi bili ljudje bolj občutljivi, kot je človeško dostojanstvo. Dostojanstvo je del naše narave, ki nas globoko loči od vsakega živalskega bitja, presunljiv izraz naše duševnosti. Zavest o tem živi v nas povsem avtonomno in nas prepričuje ob vsakem stiku s svetom, da je naše življenje pomembno, namenjeno ustvarjalnim smotrom in potemtakem docela različno od življenja drugih živih bitij; ta svojemu življenju ne postavljajo ciljev, ampak ga preživijo, ne da bi mogla kakorkoli vplivati na njegov potek.

Tudi o više razvitih živalih včasih rečemo, da so dostojanstvene, npr. v hoji ali vedenju. Dirkalni konji, psi, tudi lev se nam zde dostojanstveni, vendar je ta označba antropomorfna, se pravi, posneta po človeku, gledana s stališča nas samih, kajti vso naravo ocenjujemo po sebi in jo merimo s svojim merilom. Jasno je, da tudi omenjeno dostojanstvo živali izraža neko stopnjo duševnosti, vendar bi kljub temu, da ima večina ljudi rada pse in konje, ne našli nikogar, ki bi hotel enačiti živalsko dostojanstvo s človeškim.

Človeško dostojanstvo počiva na zavesti o našem posebnem položaju v naravi, njegov temelj pa so naša morala, samozavest, spoznanje in izkustvo naše pomembnosti. Ni treba posebej poudarjati, da so ti elementi vgrajeni v same osnove naše osebnosti.

Naši odnosi ne računajo vselej s pomenom, ki ga ima v družbi dostojanstvo človekove osebnosti. Trditi smemo, da je to dostojanstvo zmerom plačevalo visoko ceno za svoje priznanje.

Žalitev, poniževanje ali celo rušenje človeškega dostojanstva je kljub mednarodnim pogodbam, ki to prepovedujejo, še vedno del vsakdanje stvarnosti v mnogih deželah.

Mi bomo poskušali spregovoriti zgolj o človeškem dostojanstvu v odnosu med človekom in človekom.

Če začnemo kar pri šolarjih, ki še nimajo razvite zavesti odgovornosti, bomo videli, da neredko koga vzamejo „na piko" in si ga privoščijo: morda jim ni všeč njegova postava, obraz, vedenje, bogvedi kaj. Zbadajo ga, zaničujejo, celo pretepajo. Kak šolarski klan utegne takemu nebogljencu nalagati razna ponižujoča opravila. Seveda gre v tem primeru navadno za šolarsko objestnost, ki se ne zaveda, kakšne posledice ima lahko takšno ravnanje za sošolca: da se zapre vase, zasovraži okolico, dobi občutek manjvrednosti in naposled tudi ne napreduje več tako kot prej.

Napadi na človekovo dostojanstvo se začenjajo tako že v šolarskih letih. Sreča za takega otroka, če mu znajo starši pomagati iz prve stiske. Tak otrok je navadno ustrahovan in pred šolskim klanom brez moči, zato učitelj morda sploh ne izve, kaj se dogaja med učenci.

Verjetno je danes take objestnosti manj kot nekoč, ko so zlasti revni otroci morali okusiti marsikatero ponižanje samo zato, ker so bili revni, slabo oblečeni in hranjeni. Vemo, da so mnogi taki otroci v osnovni šoli dobili občutek manjvrednosti in se ga niso nikoli znebili, tudi v zrelih letih ne. Ostali so duševno pohabljeni.

Če izpustimo srednješolska leta, leta učenja in dozorevanja, ki tudi ne minejo vedno brez napadov na naše dostojanstvo, imamo pred seboj že zrelo dobo in zrele ljudi. Vsakdo od nas se vključi v večjo ali manjšo delovno skupnost. V delovni skupnosti se učimo spoznavati sodelavce, od naših medsebojnih odnosov je odvisno naše počutje, ki spet vpliva na delovne uspehe. Ko spoznavamo ljudi v njihovem boju za vsakdanji kruh, doživljamo neredko, da so med seboj nestrpni, ambiciozni in spletkarski. Te lastnosti se, če jih ne krotimo, sprevržejo v napade na človeško dostojanstvo. Od tod do sovraštva pa je le še korak.

Naša velika želja in potreba je, da se uveljavimo pri delu. To nam prinaša tudi del dostojanstva, kajti vsako osebno uveljavljanje nas povzdigne, pomeni zmago naše osebnosti.

Eno izmed najbolj pretresljivih del svetovne literature, F. M. Dostojevskega „Zapiski iz mrtvega doma" slika življenje v carističnem taborišču za kaznjence, politične kot kriminalce. Beda ponižanih in izobčenih v kazenskem taborišču je dala Dostojevskemu spoznanje, da je človeško dostojanstvo neodtujljivo. Ne vem, če je kateri pisatelj izrazil to misel na lepši način.

Takole pravi njegov junak:

„Jaz sem prvi pripravljen pričati, da sem tudi v še tako neizobraženem še tako zatrtem okolju med temi trpini naletel na poteze nadvse izbranega duševnega razvoja. V taborišču je bilo včasih tako, da si poznal človeka že nekaj let in si mislil o njem, da je zverina, ne pa človek, in ga zaničeval. Na vsem lepem pa je potlej po naključju prišel trenutek, ko se mu je duša v nehotenem vzgibu vsa pokazala na dan, pa ste zagledali v nji tako bogastvo, toliko čustev in srca, tako izrazito razumevanje svojega in tujega trpljenja, da so se vam kar nekako oči odprle in prvi trenutek niti še niste mogli verjeti tega, kar ste videli in slišali. Dogaja pa se tudi narobe: izobraženost je včasih združena s takim barbarstvom, s takim cinizmom, da se vam upira, in naj ste še tako dobri ali zvrhani pomislekov, vendar ne najdete v svojem srcu ne opravičenja ne odpuščanja za to."

Pravo človeško dostojanstvo je torej vezano zgolj na našo osebnost, nikar ne na starost, izobrazbo, premoženje ali položaj v družbi. Neodvisno je od naših uspehov ali tragedij. To je tisti del nas, v katerem je Dostojevski zagledal celo med sibirskimi kaznjenci največje bogastvo naše duše, ki se ne da izraziti v številkah. Ali ga znamo prav upoštevati in priznavati vsakomur?

Franco Novšak

Tudi beneški Slovenci

odločno zahtevajo svoje pravice

Pred kratkim je bil v Friburgu v Švici prvi kongres društev izseljencev iz dežele Furlanije-Julijske krajine. Eden izmed organizatorjev kongresa je bilo tudi „Društvo slovenskih izseljencev Beneške Slovenije", ki ima svoj sedež v Yverdonu v francoskem delu Švice, svojih dvanajst sekcij pa razpredenih po vsej Švici.

Na kongresu je tajnik slovenskega društva Dino del Medico podal obširno poročilo z bogato dokumentiranim prikazom stanja v vaseh Beneške Slovenije. Analiziral je vzroke izseljevanja in ugotovil, da se je ta pojav že nekako vrastel v ljudi, saj že nad sto let, iz roda v rod, mora slovenski človek Beneške Slovenije zapuščati domače ognjišče in iskati po vseh deželah sveta to, kar mu rodna zemlja ni mogla in niti danes ne more dati.

„Problem izseljenstva — je v svojem poročilu med drugim ugotovil — posebno globoko in kruto prizadene slovensko narodno skupnost, ki živi v dolinah Beneške Slovenije, saj prispeva obenem z naravnim in tudi vsiljenim potujčevanjem k hitrejšemu izumiranju slovenskega življa, k propadanju starih navad in običajev, k fizičnemu izpraznjevanju slovenskih vasi. Bilo bi nepravilno in proti vsaki objektivni resnici, če bi dovolili, da se ta pojav še naprej nemoteno razvija, da se še nadalje tako brezvestno pozablja na naše narodne značilnosti, na naše potrebe in zahteve."

Že desetletja skušajo beneški Slovenci prepričati oblasti, da so italijanski državljani, toda slovenske narodnosti. Šele v zadnjem času se je odnos do njih za malenkost izboljšal, ko je deželni odbor priznal, da tudi v videmski pokrajini živijo Slovenci, ter zagotovil, da se bo zavzel za dejansko priznanje in uveljavljanje pravic slovenskega življa v deželi.

„Slovenci, ki živimo v deželi Furlaniji-Julijski krajini in še posebno mi iz Beneške Slovenije — je dalje poudaril tajnik slovenskega društva — želimo postati državljani z enakimi pravicami in dolžnostmi, kot drugi prebivalci te dežele. Zaradi tega zahtevamo, da se preneha krivična delitev v tri kategorije, da se spoštujejo že obstoječi zakoni v prid naše skupnosti in končno, da se pripravijo novi zakoni, ki bi omogočili dejanski razmah naših narodnih značilnosti."

Za obstoj beneških Slovencev je nujno potreben gospodarski in kulturni preporod v Beneški Sloveniji, zato predvsem zahtevajo:

- da se preuči stanje gospodarstva, obrti in kmetijstva v krajih, kjer prebivajo Slovenci, zato da se izboljšajo njihove socialno-ekonomske življenjske razmere;
- da se v krajih, kjer prebivajo Slovenci, sprejemajo na delovna mesta uradniki in funkcionarji, ki dobro obvladajo oba jezika;
- da se v Beneški Sloveniji začne v osnovnih in srednjih šolah poučevanje slovenščine z vsaj štirimi urami tedensko;
- da se prizna slovenska toponomastika v krajih, kjer živijo Slovenci, ter da se temu primerno postavijo napisi v obeh jezikih;
- da se etnično ozemlje ščiti s posebnimi zakoni.

„Naše društvo je prepričano — je ob koncu naglasil tajnik društva slovenskih izseljencev iz Beneške Slovenije — da bodo odgovorne oblasti upoštevale pričakovanja, ki so izrečena v tem kratkem poročilu o položaju Slovencev iz Beneške Slovenije. Tudi in predvsem v reševanju takih problemov bo deželna vlada dokazala svojo privrženost bratstvu med narodi in volji do dobrih sosedskih odnosov. Saj ni dvoma, da neoviran razvoj naše narodne skupnosti pomeni gotov in močan element miru in plodnega sodelovanja na vzhodni meji naše države."

25-letnica

Partizanskega invalidskega pev. zbora

Prihodnji mesec bo slavil svoj 25-letni jubilej znani Partizanski invalidski pevski zbor v Ljubljani, ki smo ga lani spoznali tudi pri nas na Koroškem, ko je sodeloval pri spominski svečanosti ob 25-letnici selskih žrtev.

Zbor je bil ustanovljen 21. aprila 1944 ter je imel že do osvoboditve več kot 120 javnih nastopov, medtem ko se je od njegove ustanovitve pa do danes zvrstilo že daleč nad 1300 najrazličnejših manifestacij visoke pevske kulture tega zbora. Zdaj že dolga leta vodi zbor tudi pri nas najbolje znani glasbeni strokovnjak, skladatelj in dirigent Radovan Gobec.

Za svoje uspešno delo je zbor prejel tudi visoka odlikovanja: ob 15-letnici ustanovitve Red zasluge za narod I. stopnje, ob 20-letnici pa Red bratstva in enotnosti z zlatim vencem.

Sto let dunajske opere

Kakor smo v našem listu že kratko poročali, obhaja Državna opera na Dunaju letos svoj 100-letni jubilej. Za to priložnost se je že dalj časa temeljito in vsestransko pripravljalo, tako da bo proslava tega dogodka res nekaj posebnega.

Poleg vseh drugih jubileju posvečenih slavnosti in prireditev bodo osrednji del proslav razumljivo slavnostne predstave v Državni operi. Le-te se bodo zvrstile v mesecih maj in junij, obsegale bodo skupno 47 opernih in 5 baletnih uprizoritev, pri katerih se bo obiskovalcem predstavil razen malenkostnih izjem celotni ansambel dunajskega opernega gledališča vključno velikih opernih zvezd, katerih stiki z dunajsko Državno opero obstajajo le v občasnih gostovanjih.

Bogati spored jubilejnih prireditev bo razdeljen na pet ciklov, od katerih bo po eden posvečen Mozartu, Richardu Straussu, Verdiju in Wagnerju, zadnji pa glasbi dvajsetega stoletja. Svoj višek bo „družinski praznik" dunajske Državne opere dosegel 25. in 26. maja: 25. maja dopoldne bo izvajana Beethovnova „Missa solemnis" in zvečer Beethovnov „Fidelio", 26. maja pa bo uprizorjen Mozartov „Don Giovanni"; pri teh predstavah bodo sodelovali najbolj znani solisti.

Razen predstav v Državni operi se bodo ob jubileju zvrstile tudi še razne druge prireditve. Tako bo stuttgartska opera uprizorila Carla Orffa „Prometeja", baletni ansambel dunajske Državne opere bo nastopil v okviru dunajskih slavnostnih tednov, za orkestrski del pa bodo poskrbeli dunajski simfoniki s petimi koncerti.

Na svoj način pa bo jubilej dunajske Državne opere počastila tudi poštna uprava, ki bo za to priložnost izdala serijo osmih znamk s prizori iz najbolj znanih oper. Prvič v dolgoletni zgodovini avstrijskih poštnih znamk bo celotna serija tiskana skupaj v eni poli, tako da je splošno govora o „opernem bloku", za katerega že zdaj vlada veliko zanimanje doma in v svetu.

Znanje 66 jezikov

Mož, ki govori 66 jezikov, je danes 53 let stari Georges Schmidt, od leta 1946 dalje kontrolor prevajalcev v OZN. Rodil se je v Strasbourgu v Franciji. Z desetimi leti je kot večina otrok prišel v stik s tujimi jeziki — z angleščino in latinščino. Z dvanajstimi leti se je začel učiti še grščino, italijanščino in nemščino. Vpisal se je na pariško univerzo Sorbono, da bi prišel v diplomatsko službo, a strast do jezikov ga je privedla do oddelka za orientalske jezike. Kot vojak je bil v Siriji in Libanonu, kjer je še poglobil svoje znanje. Ko se je vrnil v Francijo, je nadaljeval študij v Strasbourgu; konec vojne pa je dočakal v nemškem koncentracijskem taborišču.

V službi mu je poleg materinščine v največjo pomoč angleščina; sicer pa je v Schmidtovem življenju vsega skupaj kar 66 jezikov. Seveda vseh teh jezikov ne govori tekoče. „Nemogoče bi bilo, da bi jih govoril pravilno," pravi. „Če hočete pravilno govoriti tuj jezik, je treba določene stvari obvladati avtomatično, to pa zahteva zelo velike vaje. Vsakemu jeziku bi moral posvetiti vsaj en uro na dan, dan pa ima samo 24 ur." Kako je torej z omenjenimi 66 jeziki? Schmidt pravi: „Zdaj lahko govorim s potrebnim avtomatskim znanjem deset jezikov."

Poznati tuj jezik pomeni za Georgesa Schmidta brati, razumeti in prevajati tisti jezik v francoščino. Za OZN je prevajal 62 jezikov, preostali štirje pa so zanj za zdaj le konjiček. Za 53 izmed teh jezikov se le redko kdaj zateka k slovarjem. „Jeziki so zame veliko več kot konjiček. Pomenijo mi življenje. Ne bom trdil, da ne cenim zabav drugih ljudi, toda tujim jezikom sem posvetil 43 let, to je 4 ure na dan."

Do tako nenavadnega jezikovnega znanja se je torej dokopal s 64.000 urami učenja. Ni se omejil na študij jezikov ene same skupine, na primer indoevropskih. Njegovo znanje se razteza na 17 jezikovnih skupin. Pozna tudi jezike Baskov in vsaj dva jezika, ki ju govorijo Indijci. Najtežji jezik se mu zdi japonski, „razen če prej ne poznate že kitajskega". In na vprašanje, kaj bo počel v pokoju, je Schmidt odgovoril: „Rad bi napisal knjigo, v kateri bi razložil vse svoje izkušnje, ki bi prišle prav tistemu, ki bi hotel po mojih stopinjah; a kje bi našel založnika in — bralce?"

KULTURNE DROBTINE

● Na Dunaju je bila odprta razstava slovenske grafike, ki obsega več kot 50 del znanih umetnikov Bogdana Borčića, Rika Debenjaka, Franceta Miheliča, Marjana Pogačnika, Tince Stegovec in Marjana Tršarja. Razstava na Dunaju bo odprta do 9. aprila, potem pa jo bodo po vsej verjetnosti prenesli še v Gradec.

● Celoten operni in baletni ansambel makedonskega narodnega gledališča bo meseca aprila izvedel desetdnevno gostovanje v Romuniji. Skopska opera in balet bosta v Temišvaru in Cluju predstavila nekaj del s svojega letošnjega sporeda.

● Za letošnje porurske slavnostne igre v Recklinghausenu pripravljajo med drugim novo uprizoritev Büchnerjevega „Woyzecka" in Brechtovega „Dobrega človeka iz Sezuana". Kot prispevek glasbenega gledališča je predvidena tudi Sergeja Prokofjeva opera „Vojna in mir". Festival bo trajal od 6. maja do 28. junija.

● Pod pokroviteljstvom Organizacije afriške enotnosti bo sredi julija v Alžiru prvi festival panafriške kulture. Na tej pomembni manifestaciji, katere namen je „razvijanje avtentične afriške kulture in spodbujanje njenega nadaljnjega razvoja", bo sodelovalo okrog 4000 najbolj znanih umetnikov iz vseh predelov Afrike.

● Gledališka skupina DPD Svoboda v Črni na Koroškem (Slovenija) bo v letošnji sezoni naštudirala Cankarjevo dramo „Kralj na Betajnovi", Prežihove „Samorastnike" in delo ameriškega dramatika Arthurja Millerja „Vsi moji sinovi". Iz lanskoletne sezone pa bodo ponovili igro Prežihovega Voranca „Pernjakovi", s katero nameravajo gostovati tudi pri nas na Koroškem.

● Francosko mesto Nizza namerava v času od 31. maja do 10. junija prirediti „prvi mednarodni festival knjige", ki naj bi — kakor poudarjajo organizatorji te prireditve — pomenil za knjigo isto, kar pomeni za film Cannes ali Benetke. Na tem festivalu naj bi se „na svetovni ravni" srečali avtorji, založniki in bralci.

● Konec aprila bodo v Slovenj Gradcu odprli razstavo „Likovna umetnost skozi 50 let revolucionarnega delavskega gibanja v Jugoslaviji". Razstava bo prikazala, kako je revolucionarno delavsko gibanje odsevalo v delih likovnikov — slikarjev, grafikov in kiparjev.

Zeleni Jurij

tudi letos v Črnomlju

Za prvo soboto in nedeljo v juniju pripravljajo v Črnomlju tudi letos tradicionalno jurjevanje, ki bo gotovo spet pritegnilo mnoge domače in tuje obiskovalce.

Po sobotnem kresovanju bodo v nedeljo nastopile folklorne skupine iz vse Bele krajine. V Beli krajini stari običaji namreč še vedno živijo in se prenašajo iz roda v rod. Da pa bi originalnost posameznih skupin še bolj poudarili, so za vodje izvedli poseben seminar, na katerem so predelali plesno tehniko in originalnost, tako da za letošnjo prireditev upravičeno pričakujejo še boljšo kvaliteto kot v prejšnjih letih.

Koroška pesem navdušila Ptujčane

Na povabilo občinskega sveta Zveze kulturno prosvetnih organizacij mesta Ptuj je zadnjo soboto gostoval v Ptuju združeni podjunski moški zbor ter priredil koncert v tamkajšnjem Narodnem domu. S tem gostovanjem so naši pevci vrnili obisk komornemu moškemu zboru v Ptuju, ki je lani nastopil v Pliberku. Povabilo v Ptuj je prvotno veljalo pevskemu zboru SPD „Edinost" v Pliberku, ki goji s ptujskimi prosvetaši že več let prijateljske odnose, vendar so v Ptuju želeli slišati čim več pevcev in zato je osrednji pevovodja Valentin Hartman za turnejo pripravil združeni podjunski moški zbor, katerega so poleg pevcev pliberškega društva sestavljali še pevci iz Št. Vida v Podjuni in Železne Kaple.

Sprejem naših pevcev v Ptuju je bil zelo prisrčen. Pred nastopom jim je s pesmijo izrekel pozdrav ptujski komorni moški zbor, potem pa so podjunski pevci v dvorani, ki je bila zasedena do zadnjega prostora, pod vodstvom Valentina Hartmana izvajali spored koroških narodnih in slovenskih umetnih pesmi. Razumljivo so še prav posebno navdušile naše koroške narodne pesmi, za katere je bil zbor deležen prekipevajočega aplavza. Koncert se je stopnjeval od pesmi do pesmi ter je dosegel višek s Kernjakovim venčkom „Juhe, pojdam v Škufče" in Vrabčevo „Zdravljico", medtem ko so za zaključek podjunski in ptujski pevci skupaj zapeli Bučarjevo pesem „Pleničke je prala".

Po koncertu je spregovoril predsednik Zveze kulturno prosvetnih organizacij mesta Ptuj Stanič. Naglasil je pomen takih medsebojnih stikov, ki plemenitijo kulturno delo tu in onstran meje, zlasti pa krepijo prijateljske vezi, ki so tudi s tem gostovanjem postale med pevci na Koroškem in pevci v Ptuju še bolj trdne in trajne. Zborovodji Valentinu Hartmanu je ob tej priložnosti izročil spominsko darilo, prav tako pa so naši pevci prejeli darilo tudi od ptujskega komornega moškega zbora.

V imenu Slovenske prosvetne zveze se je gostiteljem zahvalil za prisrčni sprejem tajnik Andrej Kokot. Med drugim je ugotovil, da je vsako srečanje med brati tu in onstran meje za koroške Slovence vedno velik praznik; kadar pa tak praznik lahko proslavimo s pesmijo, je še toliko bolj svečan in prisrčen. Zagotovil je, da bo Slovenska prosvetna zveza ki je taka srečanja vedno podpirala, tudi v bodoče po vseh svojih močeh spodbujala in pospeševala sodelovanje med društvi. S pesmijo, s katero so prišli v Ptuj, je ob koncu naglasil tajnik SPZ, pa so podjunski pevci pokazali del kulturnega udejstvovanja koroških Slovencev, ki jim daje vso pravico do zagotovitve ustreznih možnosti in pogojev za neoviran razvoj in obstoj na svoji zemlji.

Za izkazano gostoljubje se je Ptujčanom zahvalil tudi predsednik Slovenskega prosvetnega društva „Edinost" v Pliberku Lovro Potočnik, ki je orisal razvoj prijateljskih vezi med pliberškimi in ptujskimi prosvetaši. Posebej je spomnil na gostovanje njihovega komornega moškega zbora pod vodstvom prof. Branka Rajšterja lani v Pliberku ter izrazil željo, da bi se kmalu spet srečali kje na Koroškem.

Pevci obeh zborov so po prireditvi še dalj časa ostali v prijetni družbi, kjer so predstavniki obeh zborov oziroma organizacij izmenjali zdravice. Kakor vedno, kadar pride do srečanja med pevci, pa je tudi tokrat imela glavno besedo — pesem, enkrat v izvedbi enega ali drugega zbora, potem pa spet v skupnem nastopu pevcev iz Ptuja in Podjune.

Ob slovesu so si bili vsi enotni v prepričanju, da je gostovanje povsem doseglo svoj namen: v zadoščenje pevcem in v zadovoljstvo ptujskega občinstva, predvsem pa je bila znova potrjena prijateljska vez med pevci in prosvetaši tu in onstran meje.

Sodelovanje čez mejo

Občini Železna Kapla-Bela in Kranj že več let gojita tesne prijateljske odnose ter razvijata na raznih področjih plodno sodelovanje. Že nekako stalna ureditev so postali tudi medsebojni obiski občinskih mandatarjev in funkcionarjev, ki ob takih priložnostih izmenjajo mnenje o vseh vprašanjih obojestranskega interesa ter utirajo pot nadaljnji poglobitvi in razširitvi tega vzornega sodelovanja čez mejo.

Tudi prejšnji teden je prišlo do takega srečanja, ko so imeli predstavniki kapelške občine v gosteh tričlansko delegacijo iz Kranja. Župan deželni poslanec Lubas in predsednik občinske skupščine Zalokar sta ob tej priložnosti naglasila željo po nadaljnjem razvoju predvsem živahne kulturne izmenjave, ki brez dvoma bistveno prispeva k razvoju dobrososedskih odnosov. Skupno so predstavniki obeh občin pripravili pester program, ki tudi letos obsega vrsto kulturnih, športnih in drugih prireditev oziroma gostovanj — od izmenjave pevskih zborov in pihalnih godb mimo tradicionalne fotografske razstave pa do srečanj učiteljev, lovcev, športnikov in turistov.

Predsednik kranjske občinske skupščine Zalokar je med razgovori seznanil predstavnike kapelške občine z načrti za izgradnjo oziroma modernizacijo ceste med Kranjem in Jezerskim vrhom ter poudaril, da bo cestna povezava čez Jezersko postala čedalje pomembnejša zlasti za tovorni promet tudi tedaj, če bi zgradili — kakor je predvideno pod Korenskim sedlom — cestni predor pod Karavankami.

Dr. Lojze Dolhar se je smrtno ponesrečil

Že v nedeljo med skakalno prireditvijo v Planici je krožila skoraj neverjetna vest, da se je v bližini nad Tamarjem smrtno ponesrečil zdravnik iz Trbiža dr. Lojze Dolhar; vest, ki se je pozneje izkazala kot resnična.

Skupaj s planinci, ki so se hoteli pokloniti spominu nad Tamarjem ponesrečenih planinskih tovarišev, se je podal tudi dr. Dolhar s smuči v gore, spodrsnil na s snegom pokriti poledici in kolovratil čez strmine in skalovje v smrt.

Dr. Lojze Dolhar je bil markantna osebnost. Rojen v Trstu je študiral medicino v Zagrebu in se po nostrifikaciji diplome v Neaplu nastanil kot zdravnik v Trbižu. Vse splošno spoštovan je kot odločen in zaveden Slovenec postal mentor slovenskega življa ne samo v Kanalski dolini, marveč je vplivno spremljal kulturno in narodnostno življenje svojih primorskih rojakov v Italiji pa tudi koroških Slovencev v Avstriji. Hkrati je bil ves čas tesno povezan z matičnim narodom ne samo kot član stanovske organizacije in Planinske zveze Slovenije, temveč kot slovenski intelektualec sploh, ki se je vedno zavedal svojega mesta na tromeji in na stikališču treh narodov in treh kultur.

Zato so se zbrali zadnji torek tudi številni predstavniki iz Slovenije in iz slovenskega zamejstva v Trbižu, da izkažejo zadnjo čast odličnemu in uglednemu rojaku in ga pospremijo na zadnji poti iz hiše žalosti na pokopališče v Žabnice, kjer so ga položili v družinsko grobnico.

Kakor vse njegovo življenje, je bila tudi njegova zadnja pot manifestacija njegove človeške veličine, ki so jo poudarjali vsi govorniki na grobu. V imenu Slovenske kulturno gospodarske zveze iz Trsta se je poslovil od pokojnika dr. Robert Hlavaty, za Slovensko skupnost pa dr. Drago Štoka. Poleg stanovskih in študijskih tovarišev se je na koncu v imenu Planinske zveze Slovenije poslovil od pokojnika predsednik dr. Miha Potočnik, ki ga je zaradi njegovega poznanja Julijcev primerjal z velikim planincem Kugyjem.

Pogrebne svečanosti v Žabnicah je opravil nekdanji tamošnji župnik dr. Stanko Premrl, ki je pravtako poudaril trdnost narodnega značaja dr. Dolharja, ki ga niso mogli omajati niti najhujši viharji, ki so v zadnjih desetletjih tako usodno s severa in z juga prihrumeli nad naše ljudstvo.

Pokojni dr. Dolhar je bil tesno povezan tudi z življenjem koroških Slovencev ter s svojimi sinovi stalno prihajal tudi na naše osrednje prireditve ter obiskoval naše organizacije v Celovcu. Zato je bilo poleg rojakov iz Zilje videti med pogrebci tudi predsednika Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in podpredsednika Zveze slovenskih zadrug, ki oba sta bila s pokojnim tudi prijateljsko povezana.

Prosvetno življenje na Radišah

Ker je bila pri nas letos zelo huda zima — Radiše ležijo vendar 700 metrov nad morjem — si bo marsikdo morda mislil, da smo se kar zakopali v zemljo, da spimo zimsko spanje in ne moremo iz svojih brlogov. Vendar temu ni tako, kar najbolj zgovorno priča prosvetno življenje, kajti naši društveni prosvetaši so kljub hudi zimi zelo delavni in se prireditve pri nas kar vrstijo ena za drugo.

Kakor smo v „Slovenskem vestniku" že poročali, so nam za letošnji pust uprizorili veseloigro „Dva para se ženita", ob kateri smo se prav iz srca nasmejali. Dne 9. t. m. pa so pri nas gostovale gojenke gospodinjske šole iz Št. Petra pri Št. Jakobu. Predstavile so se nam z resno igro „Lučka v temi", pri kateri so igralke svoje vloge skoraj brez izjeme dobro podale in smo jim bili za njihov trud iskreno hvaležni.

Minulo nedeljo, dne 23. marca, pa so nas spet povabili domači igralci, ki so uprizorili postnemu času primerno igro „Črni križ v gozdu". Igra je v pretežni meri resne vsebine ter prikazuje po eni plati strašno sovraštvo in maščevanje, po drugi strani pa spravo in ljubezen, ki končno tudi zmaga. Vmes pa so tudi veseli in smešni prizori, tako da pridejo na svoj račun tudi tisti gledalci, ki se radi smejijo.

Naši igralci so posamezne vloge, od katerih so nekatere izredno težke, zelo dobro obvladali ter so igro razen majhnih pomanjkljivosti podali v splošno zadovoljstvo občinstva. Najbolj zahtevna je nedvomno vloga Maričke, vendar jo je Anica Lampichler, p. d. Jugova v Dvorcu, odlično izpeljala. Čeprav je še zelo mlada igralka ter je na našem odru nastopila doslej le v nekaterih lažjih vlogah, se je tokrat tako vživela v lik Maričke, da nas je ganila do solz. K temu prvemu velikemu uspehu ji res lahko posebej čestitamo in želimo, da bi tako nadaljevala tudi v bodoče. Težko nalogo je imela tudi žena našega krojača Leni Lampichler, ki se je povsem zadovoljivo uveljavila v vlogi stare Uršule, medtem ko je med moškimi sodelavci zlasti Stanko Wrulich kot Jaromir prevzel gledalce s svojim globoko doživetim igranjem. Morda bi izmed vlog posebej omenili še nadgozdarja (Nuži Pisjak) in njegovo ženo (Pepca Lampichler), seveda pa gre priznanje tudi vsem ostalim, pretežno mladim igralcem, ki so prav tako pokazali svojo požrtvovalno zavzetost in ljubezen do prosvetnega udejstvovanja.

Udeležba na prireditvi je bila tudi tokrat zadovoljiva, posebej pa je treba omeniti dobri namen igralcev, ki so čisti dobiček namenili za kritje stroškov primicije, ki bo letos poleti pri nas na Radišah.

Svojega poročila seveda ne moremo končati, da ne bi izrekli besedo zahvale tudi našemu krojaškemu mojstru Andreju Lampichler, ki je igralce mojstrsko maskiral, ter zlasti našemu požrtvovalnemu Šimeju Wrulichu, ki mu kot režiserju tudi tokrat gre posebno priznanje za lepo uspelo prireditev. Vsem skupaj pa obenem z zahvalo velja še poziv: Le tako naprej; radi se bomo odzvali, ko nas boste spet vabili!

Št. Vid v Podjuni

Komaj teden po izredno uspeli uprizoritvi drame „Metež" je Slovensko prosvetno društvo „Danica" zadnjo nedeljo spet vabilo k Voglu v Št. Primožu, tokrat na pevski koncert. V gosteh je bil moški pevski zbor iz Zreč na Štajerskem, s katerim je šentvidski pevski zbor lani jeseni navezal prijateljske stike. Kakor smo svoječasno poročali, so šentvidski pevci decembra meseca gostovali v Zrečah, kjer so bili deležni izredno prisrčnega sprejema.

Moški pevski zbor iz Zreč, ki ga je vodil zborovodja Vlado Mohorič, nam je posredoval zelo bogat spored slovenskih umetnih pesmi raznih skladateljev; seveda pa je zbor izvajal tudi narodne pesmi, ki so vedno spet sestavni del koncertnih sporedov slehernega interpreta slovenske zborovske glasbe. Izvajanje pesmi je bilo na zelo visoki ravni, čeprav tudi pri tem zboru gre za izrazit amaterski ansambel, v katerem ne nastopajo izšolani poklicni pevci, marveč pristni ljubitelji petja iz raznih poklicev.

Poleg nastopa pevcev so nas gostje iz Zreč presenetili še s spevoigro „Vasovalec", pri kateri so sodelovali člani pevskega zbora. Za veselo razpoloženje pa je v odmorih skrbel humorist Miha Jurak, ki mu je uspelo spraviti v smeh celo dvorano in je bil deležen tudi izrednega aplavza.

Brez pretiravanja smemo ugotoviti, da je nedeljska prireditev v Št. Primožu izredno dobro uspela, kajti gostje iz Zreč so številnim obiskovalcem poklonili res lep in dragocen kulturni užitek, za katerega smo jim iskreno hvaležni.

Slovensko prosvetno društvo „Danica" v Št. Vidu

V a b i l o

Na splošno željo bo igralska skupina SPD „Danica" uprizoritev drame

M E T E Ž

ponovila v nedeljo 30. marca 1969 ob 14.30 uri popoldne pri Voglu v Št. Primožu.

K obilni udeležbi vabi

društveni odbor

Slovensko prosvetno društvo „Bilka" v Bilčovsu

V a b i l o

na dramo v štirih dejanjih

M E T E Ž

ki bo uprizorjena v nedeljo 30. marca 1969 ob 19.30 uri zvečer v dvorani pri Miklavžu v Bilčovsu.

Gostovala bo igralska skupina SPD „Danica" iz Št. Vida v Podjuni.

Ljubitelji odrske umetnosti prisrčno vabljeni!

O d b o r

„Mostovi za nas vse"

Tako se glasi naslov posebne razstave, ki je trenutno v celovškem gradbenem centru in bo ostala za obiskovalce dostopna do 12. aprila. Razstavo je pripravilo zvezno ministrstvo za gradnje in tehniko ter se nanaša predvsem na gradnjo mostov pri razvijanju in moderniziranju cestnega omrežja v Avstriji.

Po letu 1945 je bilo na državnih cestah v Avstriji zgrajenih že 2580 mostov v skupni dolžini 78 kilometrov; gradbeni stroški so znašali 2,4 milijarde šilingov. Poleg tega je bilo zgrajenih še 765 mostov na avto cesti, katerih skupna dolžina znaša 55 kilometrov, gradbeni stroški pa so dosegli 2,9 milijarde šilingov.

Povsod tam, kjer nastajajo moderne prometne zveze, zavzemajo važno mesto tudi mostovi. O tem zelo zgovorno priča sedanja gradnja avto ceste med Celovcem in Beljakom: samo na odseku Celovec—Vernberk bo treba zgraditi 50 mostov, od katerih bo eden dolg 1,8 kilometra. Zanimiv objekt bo tudi novi most pri Beljaku, ki bo dolg 308 metrov. Še daljši, namreč 320 metrov, pa bo most, ki ga bodo zgradili v okviru modernizacije državne ceste skozi Dravsko dolino.

Sedanja razstava posreduje izredno zanimiv pregled tega področja sodobnega gradbeništva in tehnike.

U R A D N E U R E

Meseca aprila 1969 bo imela pokojninska zavarovalnica za delavce svoje uradne dneve v naslednjih krajih:

1. 4. Šmohor, Mestna hiša
2. 4. Brežo, Wiener Straße 105
15. 4. Beljak, Kaiser-Josef-Platz 1
16. 4. Spittal ob Dravi, Lutherstraße 4
22. 4. Št. Vid ob Glini, Friesacher Straße 1
23. 4. Wolfsberg, Weyerplatz
29. 4. Beljak, Kaiser-Josef-Platz 1

Uradni čas povsod od 8.00 do 12.00 ure.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt - Celovec, Gasometergasse 10, tel. 85-6-24. — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

K O L E D A R

Petek, 28. marec: Marija 7 žal.
Sobota, 29. marec: Ciril
Nedelja, 30. marec: Cvetna nedelja
Ponedeljek, 31. marec: Modest
Torek, 1. april: Hugo
Sreda, 2. april: Frančišek
Četrtek, 3. april: Vel. četrtek

Lepo se vedi!

Kadar si sam med tujimi ljudmi, recimo na potovanju, kjer te nihče ne pozna, ne misli, da spodobno vedenje lahko vržeš med staro šaro. Kdor se lepo vede samo zato, da bi ga ljudje hvalili, ni resnično olikan. Olikanec se vede vedno enako, naj bo med znanci ali med tujci.

Če se voziš po železnici, ne sili v voz, dokler niso izstopili vsi potniki, ki so bili namenjeni na tisto postajo. A tudi potem se ne prerivaj in ne pehaj s komolci, ko stopaš v voz. Če nimaš prtljage, pomagaj sopotnikom, ki so z njo preobloženi. Posebno pomagaj materam, ki potujejo z dojenčkom v naročju in invalidom.

Včasih je veliko potnikov in je voz zaseden do zadnjega kotička. Tedaj ne misli, da moraš za vsako ceno sedeti, morda celo ob oknu. Saj si še mlad in boš imel še stokrat priložnost, da si boš ogledoval pokrajino. Če nisi potrkež, ne boš gledal starčka, ki stoji na hodniku, ti ti pa se šopiriš kot kak turški paša. Ponudi mu svoj sedež!

Kadar stopiš v oddelek voza, v katerem so že drugi potniki, jih lepo pozdravi. Pozdravi jih tudi ko odhajaš. Odkrij se in klobuk ali čepico položi na polico. In s svojo prtljago, če jo imaš, ne zavzemaj praznih sedežev. Prtljaga sodi na polico. Suknjo ali površnik pa obesi na kljuko. Nikoli ne zavzemaj več prostora, kot ti gre ali kot ga potrebuješ. Če je kako mesto „zasedeno" s prtljago ali suknjo, a ti nimaš kam sesti, vljudno vprašaj: „Prosim, ali je to mesto prosto?" Dobil ga boš.

In nikar ne misli, da se moraš pogovarjati s potniki. Če ti je dolgčas, beri kako knjigo ali opazuj, sopotnike pa pusti pri miru. Pogovor s teboj bi jim bil morda nadležen. Če se s kom dolgo voziš, bo seveda prišlo tudi do pomenka. Na vprašanja vljudno odgovarjaj. Sam pa ne vprašuj, kdo je tvoj sopotnik, kam se pelje in podobno.

Če med potovanjem kaj ješ, ne meči papirja ali olupkov na tla. Spravi odpadke, da jih ob pravem času in na pravem mestu vržeš proč. Voz, ki je ves nastlan, ko ga zapustijo potniki, me spominja na pregovor: „Kjer se osel valja, tam dlako pusti."

Iz knjige Franceta Bevka
„Spodobno se obnašaj"

VLADO FIRM

Radovedni Leonida

Zgodba je zgodba, pa čeprav se je odvijala morda celo v južni Franciji, kjer pomlad poprej potrka na vrata kot pri nas. S seboj pripelje potepuhe, lajnarje in cirkus, pravi potujoči cirkus. Vsi ti so kot lastovke, prvi znanilci spomladi.

Kdo ne pozna leva? Otroci, vsi ga poznate, prav gotovo. Videli ste ga na slikah. To je močna in velika žival z bujno, košato grivo. Je zelo gibčen, bistrih oči in silno močan. Kadar zarjove, se divjad poskrije in človek prisluhne. Pravijo, da je lahko ta mogočna žival tudi dobrodušna in radovedna.

Tako je nekega sončnega dne pripotoval v manjše mesto potujoči cirkus. Utaboril se je v zapuščenem mestnem parku. Lepaki vseh barv so vabili meščane k predstavam. Pred velikim šotorom je skupina otrok zvedavo strmela v živopisanega klovna, ki se je zvijal in pačil na stolu pod lepakom in žalostnih oči opazoval mimoidoče. Njegove smešne kretnje je spremljal razposajeni otroški smeh. Ko je nad mestece legel mrak, so žarnice raznih barv vabile k večerni predstavi, zvočnik pa je oddajal hrumeče melodije uličnih popevk.

Tisto jutro je sonce že prav zgodaj prilezlo iz megle. Cirkuške zveri so še dremale, le stari že skoraj brezzobi lev Leonida se je že pretegoval v svoji kletki. Čeprav že star, je znal še marsikatero umetnijo. Vstal je in se izprsil. Opletal je z repom okoli sebe in izbil zatik na vratih. Počasi in škripaje so se odprla vrata. Lev je začudeno pogledoval v zaspano jutro. Čuvaja, ki ga je imel v oskrbi, ni bilo videti. Na ulici je zavijal pes. Stari Leonida je zapredel, se pognal in pristal na travi onstran ograje.

Mir na cesti je zmotilo le drdranje mlekarskega vozička. Iz megle se je izluščila mlekarica, drobna ženica urnih nog. Pred seboj je porivala voziček. Vsa zasopla je bila. Dolgo pot je imela že za seboj. Kar je zagledala pred seboj ogromno levovo glavo. Še ust ni utegnila zapreti. Kar otrpnila je. Naposled je stari Leonida le zaslišal njen pretresljivi krik in ropotanje posod. Mlekarica je izginila, kot bi se bila udrla v zemljo. Tekla je tako urno, da je bilo za trenutek videti le njene pete. Stari lev pa je zdolgočaseno zehal in opazoval cesto. Premislil si je in zavil v stransko ulico. Pes, ki bi se bil skoraj zaletel vanj, se je cvile prekopicnil in čudovito preskočil ograjo.

Tam, v vogalni stavbi, je trgovina s kolesi že nekaj dni zbujala pozornost s svojo nenavadno izložbo. Za steklom je za reklamo poleg razstavljenih koles poležaval velik nagačen lev in s steklenimi očmi togo zrl predse. Leonida je prikoračil do trgovine. Izložbeno okno je bilo odprto. Bila je zgodnja jutranja ura. Na ulici ni bilo ne ljudi ne kupcev. Stari Leonida je pogledal v odprto izložbo in pravzares ostrmel. Pogoltnil je debelo slino, zapredel in napeto opazoval nepremičnega soplemenjaka v izložbi. Mahljal je z repom in otresal z glavo. Nagačeni lev pa je le stekleno boljščal vanj. Ko je stari Leonida videl, da se ne zmeni zanj, je prožno skočil v izložbo, se postavil pred nagačenega leva, ga ovohal in mu obliznil uhelj. S šapo ga je hotel popraskati po hrbtišču. Neroden kot je bil, ga je prekucnil tako, da je padel iz izložbe in obležal v cestnem prahu.

Kot vsako jutro, se je tudi tokrat lastnik trgovine dogovoril s pomočnikom, da bosta ob prvem svitu izpopolnila razstavne predmete v izložbi in obrisala prah z nagačenega leva. Izložbeno okno je bilo tako odprto že zgodaj zjutraj. V trgovini je gorela luč. Pri prodajalni mizi se je lastnik pogovarjal s pomočnikom.

Stari lev se ni menil za pogovor v trgovini. Naveličan vsega je legel tja, kjer je poprej ležal njegov nagačeni sorodnik. Kako prijetno je dremati, če te prvi sončni žarki ščegetajo po smrčku. Loputanje vrat ga ni vznemirjalo. Tudi koraki ne. Vajen je bil ljudi in čuvajev, ki so skrbeli zanj. Ulica je vendarle oživela. Ljudje so hiteli na delo, ropotali so avtomobili, a otroci so se kriče podili v šole. Pravi mestni vrvež, ki je levu ugajal.

Ko se je zrinil v izložbeno okno pomočnik, mu lev še pomežiknil ni. Polno naročje drobnarij je nosil. Za njim se je prerival debelušasti lastnik. Neroden kot je bil, se je moral oprijeti pomočnika. Ta pa, da ne bi izgubil ravnotežja, se je moral zopet kam nasloniti. Z levo roko se je krepko oprl na starega leva. Oh, saj nagačeni lev še nikoli niso komu kaj storili. Stari lev je trenil z očmi in široko zazeval. Joj, groza! Pomočnika je stisnilo v grlu. Ne, ni mogoče, saj to je le privid. Stari Leonida je

vstal v vsej svoji veličini. Pomočniku so oči skoraj izstopile iz jamic. Na vrat na nos je kot blisk poskočil, razbil izložbeno okno in se prikotalil na cesto. Za seboj pa je še potegnil nesrečnega lastnika, ki je rjul, kot bi ga devali iz kože.

Lev Leonida pa ju je dobrodušno opazoval, mahal z repom in skušal biti prijazen kot pravcata domača muca. Na ulici je nastal krik in vik. Ljudi okoli njiju se je kar trlo. Ko pa so zagledali mogočnega živega leva, so pozabili na pomoč in jo jadrno ucvrli po ulici.

Stari Leonida pa je še vedno predel in čakal, da ga poišče njegov cirkuški gospodar in ga vendarle že odpelje izpred oči teh nesrečnih, prestrašenih ljudi.

Vesele domače zabave

● OCENJEVANJE OREHOV

V sredini na mizi stoji kozarec za vlaganje, napolnjen z orehi (lahko so to tudi kovanci, frnikole ali kaj podobnega). Igralci imajo določen čas, da ocenijo število kosov v kozarcu. Njihove domneve se zabeležijo, nato pa preštejemo vsebino kozarca. Tisti, ki je s svojo oceno najbližji resničnemu številu, je zmagovalec.

● LOV NA STOLE

V sredino prostora postavimo stole v krogu s sedeži navzven. Biti morata dva stola manj, kot je udeležencev igre. Igralci korakajo razporejeni po parih ob spremljavi glasbe okrog kroga stolov. Ko glasba preneha, skuša vsak osvojiti zase en sedež. Par, ki preostane, je izločen iz igre. Preden se igra nadaljuje, vzamemo iz kroga dva stola. Tako nadaljujemo igro do konca, dokler ne ostane samo en par — zmagovalca. Namesto korakanja okrog kroga stolov lahko igralci plešejo v krogu.

● POTOVANJE OD MESTA DO MESTA

Vsi udeleženci igre sedijo razen vodje igre, ki se postavi v sredino kroga in da igralcem imena mest. Ko vsak pozna svoje ime, se začne potovanje. Vodja igre reče na primer: „Potujem iz Celovca na Dunaj." Takrat morata igralca z imenoma Celovec in Dunaj hitro zamenjati svoja sedeža. Vodja igre pri tem poskuša zase osvojiti eno od izpraznjenih mest; če mu to uspe, mora preostali igralec stopiti na njegovo mesto in napovedati naslednja potovanja.

● IGRA Z RAZGLEDNICAMI

Večje število razglednic — na vsakega gosta oziroma sodelavca pri igri najmanj po dve — razrežemo vsako na dve polovici. Snop „levih" polovic razširimo po mizi, druge polovice pa razdelimo po sobi na vsa mogoča in nemogoča mesta. Zataknemo jih za okvire slik, prilepimo jih na vrata omare, položimo na naslonjala stolov, pritrdimo na zaveso in podobno. Vsak od soigralcev si lahko vzame z mize eno polovico in mora potem iskati ustrezajočo drugo polovico po sobi. Kdor jo najde, si lahko vzame novo „prvo" polovico. Igralec z največ kompletnimi razglednicami zmaga.

Ivan Cankar:

NA KLANCU

30

„Če se zdajle ozrem, stopita k meni in me poprašata z moškim glasom: Kdo si? In jaz bi jima odgovoril — no, kaj bi jima odgovoril? Lojze Mihov! — Hvala Bogu, ime mi je še ostalo! Imena človek nikoli ne izgubi — bodi si še tako siromašen, ime ima vendarle. Tako je na svetu vse pravično in dobro urejeno."

Zvedrilo se je malo, sonce je zasijalo na luže, zaleskетalo se je na travnikih, pokritih s kopnečim snegom. Lojze je zamežikal, dobro mu je dela sončna svetloba in odvihal si je ovratnik, dasi je bilo mraz in so bili sončni žarki hladni kakor v januarju. Na zahodu je bilo nebo že čisto jasno, svetla sinjina se je širila zmerom bolj, segala je zmerom više in oblaki so se pomikali za vzhodne in južne gore. Komaj za ped visoko je še stalo sonce nad holmi in tako je bilo hladno in bledo, da so oči lahko gledale vanj. Lojze je gledal naravnost v sonce in se je smehljal kakor otrok.

„Glej no, še nikoli te nisem videl; ampak danes si se sleklo pred mano, ti gosposko veličastvo, in jaz te gledam, sram te bodi!"

Zasmejal se je, nato je zažvižgal veselo koračnico in je stopal v taktu dalje, po cesti, ki se je že sušila, ko je komaj dež ponehal in se je ozrlo sonce nanjo z zaspanim, še trudnim očesom.

Ravnina se je ožila, z desne so se bližali holmi in so zagrinjali dolino z dolgimi sencami. Lojze je ugledal od daleč samotno krčmo in se je spominjal z veseljem ljubeznivega in gostoljubnega krčmarja; pospešil je korake, in ko je prišel do krčme, se je nameril naravnost vanjo. V veži ga je srečal krčmar in se je razveselil.

„Kje pa sem te videl, čakaj no? . . . A, ti si tisti študent, že vem. Kar noter, kar noter!"

Porinil ga je skozi duri in Lojze je ugledal družbo za mizo, dvoje mladih gospodov in lepo hčer krčmarjevo, ki se je ozrla nanj z velikimi očmi — tiste oči so bile kakor takrat in Lojzeta je minila razposajenost, zabolelo ga je v srcu in čutil se je plahega in nerodnega.

„Študent je, Ančka, prinesi mu vina in kruha!"

Gospod z drobno bradico in z naočniki se je ozrl nanj, gledal ga je pazljivo dalj časa.

„Kaj niste vi Mihov?"

„Seveda sem Mihov, Lojze Mihov!"

„O, glej, tak sedi no sem — jaz sem Krivec, Jože Krivec . . ."

Ponudil mu je roko, Lojze ga je gledal začuden.

„Nobenega Krivca ne poznam . . ."

Nato pa se je mahoma zagrohotal in se je zavrtil na peti.

„Ah, Krivček, Krivček . . . Kakšen pa si? Čemu imaš naočnike? In brado nosi Krivček! . . . Kaj pa delaš tod?"

„Kaj bi delal tod?" je odgovoril Krivec bolj mirno in hladno in je premeril z dolgim pogledom Lojzetovo zanemarjeno in zakrpano obleko. „Učitelj sem pri vas, že dve leti."

Lojze je prisedel k mizi, drugi gospod, suh in kakor zelo sestradan, je bil davčni praktikant iz trga. Iz dolgega obraza so gledale velike, toda prazne in tope oči.

„Kaj pa ti, Lojze? Kaj pa ti počneš?"

„Nič ne počnem. Upiral sem se dolgo, pa ni bilo nič, in če je brez upiranja isti vrag, čemu bi se človek po nepotrebnem mučil?"

„A tako!" je odgovoril učitelj malomarno in se je ozrl še enkrat pazljivo in radovedno na Lojzetov obraz. In ta obraz ni bil čisto nič podoben veselim besedam Lojzetovim; smejal se je, kakor se reže lobanje; lica so bila sama ohlapna koža, nos je bil oster in svetel, kakor mrličev, oči so ležale v globokih jamah; redke kocine, ki so poganjale pod nosom in na bradi, so dajale obrazu celo nekaj odurnega, pijanskega. Roke je imel na mizi — koščene roke so bile in koža se je grbila na njih kakor pri starcih. Ko mu je bil dal roko, je čutil učitelj potne in spolzke dlani.

„Kam si se zdaj namenil?"

„Domov; mater grem pogledat, če še živi. Nisem je videl že pet let in ona misli, da se vrnem v kočiji, z dvema paroma konj . . ."

Izpraznil je kozarec in rdečica mu je stopila v lica, čuden ogenj se je vžigal v očeh.

„Ali se še spominjaš, Krivček, na naše ljubljanske čase? Ali se spominjaš, kako smo krokali? — O, Krivček, zapoj še enkrat s tankim glaskom svojim, da te slišim, preden umrjem!"

„Kje so zdaj ljubljanske beznice!" je odgovarjal učitelj resno. „Druge skrbi imam zdaj, dragi moj!"

Lojze je bil vesel, smejal bi se in prepeval bi.

„Kdaj pa si izginil iz Ljubljane?" ga je prašal učitelj.

„Ne vem, izginil sem nekoč, ko nisem imel ne kosila ne stanovanja . . . Ali veš, zakaj sem šel od gledališča? Zato, ker mi je na odru želodec krulil —"

Učitelj je stresel nevoljno z glavo, praktikant se je nasmehnil.

Teorija verjetnosti - igra številk

Pred tremi stoletji je neki igralec povprašal francoskega matematika in filozofa Blaisa Pascala, kako bi pri kockanju lahko izračunal možnost, da bo vrgel določeno število točk. Z odgovorom je Pascal postavil temelj teoriji verjetnosti, veji matematike, ki se dandanes nenavadno hitro razvija. Teorijo verjetnosti uporabljajo fiziki pri izračunavanju verjetne poti nevtrona v težki vodi. Genetiki po njej določajo verjetnost, s katero zakonski par lahko računa na modrooke potomce. Poslovni ljudje, gospodarstveniki, politiki, psihologi, vojaški strokovnjaki — težko bi našli poklic, v katerem teorije verjetnosti ne bi mogli s pridom uporabiti.

Vsi opiramo nešteto vsakdanjih odločitev na bolj ali manj približne račune verjetnosti. Strokovnjaki pa so odkrili vrsto nenavadnih situacij, v katerih se resnična verjetnost močno razlikuje od naših pričakovanj.

Atomski fizik Georg Gamow je imel pisarno v prvem nadstropju velike, šestnadstropne zgradbe. V petem nadstropju iste stavbe je bila druga pisarna, v kateri je imel večkrat opraviti. Kadar se je hotel peljati gor, je prvo dvigalo, ki ga je priklical, iz nekega nepojasnljivega vzroka skoraj vedno peljalo v napačno smer — navzdol. „Človek bi si lahko mislil, da dvigala izdelujejo na strehi in jih pošiljajo v klet v skladišče," je tožil učenjak. Kmalu pa je postal pozoren še na nekaj. Ko je hotel iz petega nadstropja zopet dol, je prvo dvigalo, ki se je ustavilo, skoraj vedno peljalo navzgor. Tako je svojo prvotno teorijo postavil na glavo in trdil, da dvigala izdelujejo v kleti, jih pošiljajo na streho in od tam odvažajo s helikopterji.

Razlaga pojava, ki je nesrečnega fizika stal toliko živcev, je kaj preprosta. Če v višji stavbi čakate v enem spodnjih nadstropij, je praviloma večina dvigal nad vami. Zaradi tega morate biti pripravljeni na to, da bo prvo dvigalo, ki bo pripeljalo mimo, na poti navzdol. Če pa stojite v enem zgornjih nadstropij, je večina dvigal pod vami. Tako je verjetno, da bo prvo, ki se bo ustavilo, peljalo navzgor. Ko čakamo na dvigalo, običajno menimo, da so možnosti, da bo prvo, ki se bo ustavilo, pravo, enake 50:50. To pa ne drži.

K računom verjetnosti, ki gredo večini najteže v glavo, brez dvoma šteje „paradoks rojstnih dni". Vzemimo za primer družbo, ki šteje 23 oseb. Kolikšna je verjetnost, da sta dve med njimi rojeni na isti dan v istem mesecu. Po intuiciji bi odgovorili: neznatna. V resnici je precej velika — skoraj 50-odstotna..

Račun za dani primer je takle: pri dveh poljubnih osebah je verjetnost, da nista rojeni na isti dan, enaka 364:365. Pri tretji osebi je verjetnost, da z obema prejšnjima ne praznuje rojstnega dne na isti dan, enaka 363:365, pri četrti 362:365, pri peti 361:365 in tako dalje. Pomnožimo vse dobljene ulomke, kajti verjetnost, da je vseh 23 oseb rojenih na različne dneve, je enaka zmnožku za posamezne primere dobljenih vrednosti verjetnosti! Izkaže se, da je pri 23 osebah verjetnost nekoliko manjša od 1:2. Z drugimi besedami: verjetnost, da sta izmed 23 oseb dve rojeni na isti dan, je le malo manjša od verjetnosti, da nista.

S povečevanjem števila oseb se verjetnost rojstnega dne na isti dan naglo povečuje. Pri 30 osebah znaša že več kot 7:10, je torej 70-odstotna, pri 50 osebah pa kar 97-odstotna.

Te številke so na videz v nasprotju z zdravo pametjo. Preizkusite jih, ko boste v veliki družbi! Poizkusite pa lahko tudi s 30 poljubno izbranimi imeni iz telefonskega imenika. V sedmih primerih med desetimi boste našli dva telefonska naročnika, ki sta rojena na isti dan.

Poklicni igralci na srečo poznajo vrsto zvijač, ki temeljijo na istem principu kot „paradoks rojstnih dni". Morda vam bo kdo ponudil stavo, da se bosta na prvih 20 avtomobilih, ki bodo pripeljali mimo, najmanj dve registrski tablici ujemali v zadnjih dveh številkah. Bolje, da stave ne sprejmete, kajti možnost, da jo dobite, je le 1:7.

Če hočemo izračunati verjetnost nekega določenega dogodka, moramo dobro vedeti, koliko dogodkov se razen zaželenega še lahko zgodi. Kovanec, ki ga vržemo v zrak, lahko pade na tla tako, da je zgoraj številka ali pa grb. Možnosti sta torej dve in verjetnost vsake od obeh je enaka 1:2. Pri manj preprostih primerih pa se rado zgodi, da ne upoštevamo vseh mogočih dogodkov in zaradi tega verjetnost napačno ocenimo.

Primer: V neki družini so se rodili trije otroci. Kolikšna je verjetnost, da so vsi trije bodisi dečki ali deklice? Sklepali bi lahko takole: Najmanj dva izmed treh otrok sta istega spola, tretji pa je bodisi ženskega, bodisi moškega. Da so vsi trije istega spola, je torej enako verjetno, kot da niso — verjetnost je potemtakem enaka 1:2. Sklep je napačen. Poglejmo si vse mogoče kombinacije (M — deček, Ž — deklica): MMM, MMŽ, MŽM, MŽŽ, ŽMM, ŽMŽ, ŽŽM, ŽŽŽ. Samo dve izmed teh osmih kombinacij — MMM in ŽŽŽ — sta si popolnoma enakovredni. Pravilen rezultat je torej: Verjetnost, da so vsi trije otroci istega spola, je enaka 2:8 oz. 1:4.

Oglejmo si še naslednji primer: Zakonski par si želi štiri otroke. Kaj je verjetneje: trije otroci istega spola in eden drugega ali dva dečka in dve deklici? Večina bi stavila na 2:2. Če si zapišemo vse mogoče kombinacije — 16 jih je — ugotovimo, da je razmerje med spoloma v šestih primerih enako 2:2, v osmih primerih pa 3:1. Verjetnost, da bodo trije otroci istega spola in eden drugega, je torej enaka 8:16 oz. 1:2.

Zelo pogostna napaka pri presojanju verjetnosti je tudi zmotno prepričanje o odvisnosti dveh med seboj nepovezanih dogodkov. Če je, na primer, kovanec večkrat zapovrstjo obležal z grbom spodaj, si večina ljudi predstavlja, da se zaradi tega poveča verjetnost, da bo pri naslednjem mestu grb zgoraj. Naj kovanec še tolikokrat obleži z grbom navzdol, verjetnost da bo pri naslednjem metu grb zgoraj, je vedno enaka 1:2. Nešteto „sistemov" za ruleto in druge igre na srečo temelji na napačnem sklepanju, da pretekli dogodki vplivajo na prihodnje.

Kdaj je žena stara?

Veliko je žena, ki se znajo sprijazniti s svojimi leti, ki iz nove gubice na obrazu ne narede tragedije in ki znajo z veliko ljubkosti in dostojanstva nositi svoja leta.

Toda kdaj je žena pravzaprav stara? Na to je težko odgovoriti. Lepa Helena, junakinja trojanske vojne, je imela 38 let, ko jo je Paris ukradel njenemu možu . . .

Aspazija je postala žena slavnega Perikla, ko je imela 35 let . . . V tem času so jo šteli za najlepšo grško ženo, muzo pesnikov in kiparjev.

Kleopatra je imela 40 let, ko je slavni Antonij daroval svoje življenje zanjo . . .

Prav zares, kdaj je žena stara? . . .

Bo puščava premagana?

Čeprav so se karavanam, ki si že tisočletja utirajo pot čez Saharo, v našem stoletju pridružila še letala, še vedno ločuje največja puščava na svetu belo Afriko od črne Afrike bolj kot oceani kontinente. Alžirija, Tunizija, Mali in Niger, štiri države, ki leže ob robu puščave, so sklenile povečati medsebojno izmenjavo dobrin in njihovi zastopniki so se sestali v Alžiru, da bi pospešili ekonomske študije, ki naj bi ugotovile upravičenost transsaharske ceste.

S projektom železnice čez Saharo so se ukvarjali že leta 1890, a vse je ostalo samo na papirju. Treba je bilo počakati vse do leta 1964, da so se prizadete afriške države — Alžirija, Mali, Maroko, Mavretanija, Niger, ZAR, Čad in Tunizija — sestale v Alžiru na konferenci o prometu čez Saharo.

Treba bi bilo zgraditi 1100 kilometrov dolgo cesto do Tamanrasseta in še dodati 60-kilometrski odcep do skrajnih meja Alžirije. Promet čez Saharo bi potem lahko potekal od tega križišča v vseh smereh: 1070 kilometrov daleč od mesta Gao v Maliju ali pa 950 kilometrov daleč do kraja Tahoua v Nigerju. Skupaj bi bilo torej 3180 kilometrov ceste. Tunizija bi lahko zgradila le 30 kilometrov ceste, da bi povezali Nefto z glavno osjo. Tudi Čad bi zgradila samo potrebne priključke.

Trasa je za zdaj začrtana samo na zemljevidu. Lahko si zamišljamo kakšno orjaško tehnično delo bi bilo uresničenje tega načrta. Najprej je treba sploh ugotoviti, če bi se projekt izplačal. Že za začetek bi potrebovali 100 milijonov dolarjev, strokovnjaki pa zagotavljajo, da bi bila cesta ekonomsko upravičena samo, če bi potekal po njej promet med 50.000 in 75.000 tonami. Trgovska menjava med Alžirijo in Malijem pa za zdaj ne presega 8.000 ton, med Alžirijo in Nigerjem pa izmenjajo komaj 2.000 ton blaga, torej daleč pod ekonomsko upravičenostjo ceste. Toda: morda je promet tako majhen ravno zaradi težavnih komunikacij in bi se potem precej povečal?

Ustanovili so komisijo, ki naj bi preučila možnost za povečano menjavo. Te študije bodo stale 241.900 dolarjev; od tega so 232.000 dolarjev prispevali Združeni narodi.

Drobne zanimivosti

● **Na grič Mal Nombre v Hondurasu dežujejo vsako leto maja ali junija — ribe. Redek pojav nastopa ob prvem poletnem orkanu, ki prihrumi iznenada in se čez slabo uro že poleže. Ko poneha dež, je hrib kot pokrit s srebrom. Po pobočjih leže centi in centi sardel. Domačini jih pridno nabirajo. Naravni fenomen si znanstveniki razlagajo z zračno trombo, ki dvigne iz morja ribe in jih odloži na obmorski hrib, ki je posebno bogat z železno rudo, tako da ima morda prste vmes tudi magnetizem.**

● **Ludomir Benedyktowicz (1844—1929) je izgubil v spopadih z Rusi v poljski vstaji leta 1863 obe roki v zapestju. Kljub temu se je 19-letni mladenič odločil, da bo slikar. Čopič si je pritrdil na obroč, ki ga je imel na štrclju desnice. Najraje je slikal velike zgodovinske scene in se proslavil kot umetnik in kot izredni igralec šaha. Živel je še 63 let po tragičnem dogodku, ki bi večino spravil v obup.**

● **Italijanski pesnik Domenico Balestrieri je izdal v letu 1914 knjigo pesmi z 280 stranmi v grščini, latinščini, francoščini, italijanščini in arabščini. V vseh pesmih je opisoval svojo žalost ob smrti ljubljenega mačka.**

● **Belgijcem pripadata dva rekorda v hitrosti: največjo razdaljo na kolesu je v eni uri prevozil Belgijec Ferdinand Bracke (48.093 m), največ pa je v eni uri pretekel njegov rojak Gaston Roelants (20.644 m).**

„Pomisli, na Dunaju sem bil in sem se hotel vpisati — kam, misliš? Naravnost v akademijo! Saj sem bil dober risar."

„Vraga, zakaj pa se nisi vpisal?"

„Kako? Raztrgan sem bil, pa si še noter nisem upal . . . Nato sem grabil sneg, zaslužil sem goldinar na dan, ali to je bilo samo tri dni, dalj nisem mogel . . ."

„Zakaj ne?"

„Zato, ker ni več snežilo."

„Kako pa si prišel v domovino?"

„Na državne stroške, pet dni sem se vozil — ali prijetna vožnja je bila, nobenih skrbi ni imel človek . . . Večno mi bodo ostali v spominu tisti dnevi: ješ, pa ne prašaš, od kod je prišlo; spiš, in te nihče ne goni preko praga — kakor ptičica pod nebom . . . Nato sem bil spet celo leto v Ljubljani."

„Kaj te niso pripeljali domov?"

„Izgubili so me spotoma, kakor prazno vrečo . . . Ali potem, bratec, ti je bilo življenje! . . . Misli si, da sem kradel jabolka za vodo — to je velika umetnost in več potrpljenja in vaje je treba zanjo, kakor na priliko za šolmaštrovanje. Potem sem prišel k advokatu."

„Čemu nisi ostal pri njem?"

„Po prvi plači, ki mi jo je bil dal, sem se od veselja tako napil, da me dva dni ni bilo v pisarno . . . potem si pa nisem več upal tja . . . To je bila zadnja nit, ki sem jo pretrgal; takrat se je nehalo vse . . . In zdaj sem čisto svoboden."

„Ni bilo lepo življenje," je opomnil učitelj.

„Ni bilo lepo, ampak tako je moralo biti, čudil bi se, če bi se kdaj nenadoma izpremenilo. Nikoli še nisem videl, da bi rodil osat žlahtne sadove; raste samo zategadelj, da ga populijo osli."

Učitelj je naročil vina, gostilničar je prinesel Lojzetu gnjati in belega kruha. Ko je ugledal rdeče, prijetno dišeče meso, so se mu zasvetile oči; jedel je molče in hitro, z levico je držal krožnik, kakor da bi se bal zanj.

„Kako je zdaj v trgu? Kaj počnete?" je vprašal, ko si je obrisal ustnice.

Krivec je napravil zelo resen obraz in si je pomaknil naočnike bliže k očem.

„Jaz, prijatelj, sem se lotil resno svojega poklica, kakor sem nameraval, ko sem bil še v šoli . . ."

„Torej misliš še zmerom reševati svoj narod?" se je nasmehnil Lojze.

„Naroda ne, ampak vsak čisto majhen del njegov, saj je to tudi nekaj . . . In ti niti ne veš, kakšno je naše ljudstvo. Če si videl ljudi pijane v krčmi, so se ti zastudili — polberači in popolni berači, ki pijo in preklinjajo in propadajo kakor živina; kar jih je boljših, beže v Ameriko, na Nemško, v Bosno, a pijani berači, ki so prelahkomiselni in preleni, da bi si pomagali, ostanejo doma . . . Tako si morda videl ljudstvo in tako si ga sodil. Jaz pa sem ga spoznal in ni ga boljšega na svetu. Zdaj imamo v trgu bralno društvo —"

„Saj je bilo že prej —"

„Za gospodo, ko človek ni smel vanj, če je dišal po govedi. Zdaj pa smo sami, sami kmečki fantje in delavci; napravili smo si lepo knjižnico, beremo časopise, prepevamo in tudi korakamo; to so čisto drugačni kroki, zato ker so ljudje drugačni. Pomisli, da so se izpremenili nekateri celo v obraz, odkar so v društvu!"

„Na ta način jih misliš reševati?" je vprašal Lojze.

„Zakaj ne na ta način? Uboštvo je veliko, toda inteligenten človek si ve pomagati, duševni siromaki pa so dvakrat ubogi — skrijejo se in pričakujejo konca . . . Ali to je vendarle samo začetek. Zbuditi je treba ljudi; kadar se bodo predramili in bodo izpregledali, si bodo že pomagali sami. Navadili se bodo na družbo, videli bodo, da vsak sam ne opravi nič, da se mora naslanjati drug na drugega . . . To so nam že prej pokazali socialistični usnjarji, ki so se združili in ki niso več hlapci svojih gospodarjev. Poglej jih v nedeljo, pa jim boš poznal samo na rokah in na črnih nohtih, da so delavci. Doslej so jih fantje sovražili, ker so jim bili pregosposki, zdaj jih ne sovražijo več . . ."

„Ganljiva idila!" je opomnil Lojze.

„Ni še, ali jaz bi rad, da bi bila."

„Če si kaj posebnega domišljaš na svoje delovanje, se motiš. Kaj pa je novega na tvojih načrtih? Stare fraze in drugega nič."

„Seveda so stare fraze," je odgovoril učitelj mirno. „Kaj sem rekel, da mislim kaj novega? Da hočem delati kakšne eksperimente? Čisto po starem mislim delati, po šabloni in tudi tistih starih fraz, ki vem, da so stare, me ni čisto nič sram. Ko bi delal vsak po novem, kaj pa bi bilo? Lepo po ravni znani cesti, tako mislim, da pridemo najdalj. Glavno je, da je človek resen in misli pošteno."

„Ukvarjaš se popolnoma zastonj!" je odgovoril Lojze. „Tak sanjač si, kakor si bil v Ljubljani, ko si sam imel komaj jesti, pa si študiral, kako bi pomagal drugim. Tako si pozabil, da si sam berač. Ali zastonj je študirati, pomagati se ne da . . . Povedal sem ti, kako sem živel. No, kaj misliš, da v meni ni bilo nikoli nič moči, nikoli nič energije, nič želje, da bi živel in pomagal sebi in drugim? Vsega tega je bilo dovolj in jaz sem se mučil in upiral. Rezultat? Ožuljene noge in od stradanja pokvarjeni želodec . . . Ne da se pomagati, vse je obsojeno na žalostno smrt!"

Učitelj ga je pogledal začuden, skoro je bil razžaljen.

„Ti gledaš sebe povsod, prijatelj. Ti si obsojen na žalostno smrt!"

(Nadaljevanje prihodnjič)

Nesrečni rojstni dan

Na dvaintrideseti rojstni dan moje stare matere, ko mene še ni bilo na svetu, ji je stari oče hotel utrgati vrtnico, ko sta se sprehajala na vrtu. V prst se mu je zapičil trn in teden dni pozneje je umrl zaradi zastrupljenja krvi.

Na dvaintrideseti rojstni dan moje matere je moj oče razvrščal nad vrtom lučke, ker je priredil zabavo v njeno čast. Pri tem se je dotaknil električne žice in tok ga je na mestu ubil. Takrat sem bila stara komaj tri leta in ne vem, kaj me je bolj prizadelo, očetova smrt ali izguba barvastih lučk.

Vem pa, da je bilo očitno, da bo enaka usoda doletela tudi mene oziroma mojega moža. Bila sem edinka, kot moja mati in stara mati, in tako kot njima je bilo tudi meni ime Ainsley. Še sedaj mi ni čisto jasno, zakaj jima je bilo to ime tako zelo všeč. Seveda pa moji starši niso mogli vedeti, da je lahko prav to ime usodno. Torej mi ni ostalo drugega, kot da sem prisegla, da svoje hčere s tem imenom ne bom nikoli onesrečila.

In je tudi nisem. Dala sem ji ponosno ime Philippa, ki smo ga potem nenamerno skrajšali na Flip. Zdaj je stara šest let, njen bratec pa že osem. Ime mu je Cornelius, vendar ga zelo redko tako kličemo. Mojemu možu, njegova leta ne bom izdala, je ime Gavin in redkokdaj kako drugače. Tega imena sicer res nisem sama izbrala, ker pa ga je imel že veliko let, preden sva se spoznala, mi ni preostalo nič drugega, kot da se z njim sprijaznim.

Velikokrat sem ga hotela prepričati, kaj ga bo doletelo, če se bo z menoj poročil. Mogoče nisem bila dovolj prepričljiva, saj je bila v tistih letih, pred desetimi leti namreč, ljubezen najvažnejša. Gavin, ki je bil celo že takrat zelo odkritosrčen, se je samo nasmehnil in mi rekel: „Oženil se bom s tabo, tudi če bom zato pogubljen." Zdaj pa sem že večkrat opazila, da se ni več smejal, če se je spomnil na te besede. Tudi sama sem že včasih premišljevala, če bom izdržala do svojega dvaintridesetega rojstnega dne.

V glavnem sva preživela skupaj lepa leta, presenetljivo lepa, če pomislim na tisto usodno številko, ki je ves čas visela nad nama. Seveda nisva velikokrat imela časa za takšna razmišljanja, saj sva imela oba dovolj vsakodnevnih skrbi in misli na prihodnost. Toda stara mati, ki se ni bila več poročila in je preživljala starost s kvačkanjem prtičkov in vzdihovanjem, me je vedno pozdravila z bolečim pogledom in sočutnim „oh, draga, draga." Še celo na smrtni postelji je po dolgi nezavesti našla dovolj moči, da je kriknila: „Varuj se marčevih id!" Mati mi je zatrjevala, da je bilo to skrivnostno sporočilo namenjeno meni in moji bližajoči se nesreči.

Moja mati je bila pravo nasprotje stare matere. Bila je že tretjič srečno poročena in mojega moža ni imela preveč rada. Zdelo se mi je, da bi bila kar zadovoljna z Gavinovo smrtjo. Večkrat je prirejala zabave na vrtu in kaj kmalu ugotovila, da Gavin ne nabira rad vrtnic ali pa napeljuje barvnih lučic.

Gavin se ni rad pogovarjal o svoji bližnji smrti. Vse skupaj se mu je zdelo zelo neumno. Trdil je, da sta bili smrti mojega deda in očeta povsem čudno naključje in da gotovo ne bi bila umrla, če bi mislila na svoje delo in ne na brezsmiselno dvorjenje. Celo zavarovati se ni hotel višje in nama je obema z materjo prepovedal govoriti o tej zadevi.

Ko se je bližal moj usodni rojstni dan, sem morala molče trpeti. Preverila sem vse, kar sem mogla, da bi preprečila nesrečo. Parket sem pološčila s posebno pasto, po kateri ne drči, in dala pregledati električno napeljavo. Kupila sem mu nove galoše (čeprav jih ni nikoli nosil) in zamenjala že scefrani predpražnik. Otroke sem vsak dan znova opozarjala, naj pospravljajo igrače s tal, tako da smo kaj kmalu postali prav vsi nervozni.

Razen Gavina. Ta je bil vedno dobre volje in niti ni opazil, koliko skrbim in delam zaradi njega. Samo enkrat, ko sem ga zjutraj preveč glasno opozorila, naj pazi na promet, se je zdrznil.

„Ali že spet sitnariš?" je rekel. „Nikar ne misli, da se bom ubil v veselje drugih."

Njegova gotovost me ni mogla prepričati. Vendar sem vedela, da je bolje, če utihnem. Če bi ga preveč razjezila, bi se tudi ubil, da bi mi dokazal nasprotno.

Celo na moj rojstni dan sem ga lepo pozdravila, ko je hitel skozi vežna vrata. „Pazi —" sem začela, toda hitro me je prekinil z odrezavim: „Na svidenje, mudi se mi."

Kmalu potem ko sta otroka odšla v šolo, je pozvonil telefon. „Aillie?" Rekla sem. „Da, mama."

„Je vse v redu?"

„Da, mama."

„Srečen rojstni dan, draga."

„Hvala, mama."

„Upam, da se bo vse dobro končalo, draga."

„Prepričana sem, mama."

„Saj veš, draga, da sem o tem veliko razmišljala. Vem, da Gavin ni od muh, vendar jaz na tvojem mestu ne bi sedela križem rok. Poskušala bi mu pomagati. Kljub vsemu je bil dober oče tvojih otrok."

„Z Gavinom ni nič narobe, mama."

„Vem, draga. Prav zato morava prekrižati pota zli usodi. Samo trenutek, draga." Umolknila je. „Tvoj oče mi je nekaj povedal.

„On ni moj oče, mama."

„Seveda ne, draga, vendar je zelo ljubezniv človek in ve, kaj govori. Ne smeš pozabiti, kako dober je bil z nama, ko je tvoj oče dolge tedne ležal na smrtni postelji."

„Tudi on ni bil moj oče. Moj pravi oče je umrl, ko sem bila stara tri leta. Umrl je zelo hitro."

„Prav imaš, draga. Zato sem te tudi poklicala. Nesreča se lahko pripeti, ko jo najmanj pričakuješ. Zadnjič sem brala v časopisu o zakoncih, ki sta šla na večerjo. Lahko si mislim, da sta hotela nekaj proslaviti. Ko je mož pričel rezati svoj zrezek, je nekdo butnil ob mizo . . ."

„Oh, mama," sem jo prekinila.

„V redu, draga. Hotela sem te samo posvarit. Če pa rajši vidiš, da —"

„Danes sem nekoliko slabe volje, mama."

„To sem opazila, draga. Če pa se bo zgodilo najhujše, nikar ne pozabi, da nismo ustvarjene samo za enega moškega. Veliko dobrih mož je na svetu in —"

„Nekdo je prišel, mama."

„Prav, draga. Samo nekaj ti še moram povedati. Bi rada, da pridem k tebi? Vem, da mi ne zaupaš več toliko, odkar si se poročila z Gavinom. Nikar ne pozabi, da sem tvoja mati in da ti želim le dobro."

„Ne, mama, tako ne smeš govoriti. Zdaj moram iti."

„V redu, draga. Pojdi. Zapomni si, da bom kljub temu molila zate, da se bo vse dobro končalo."

„Da, mama. Hvala, da si me poklicala. Na svidenje."

Odložila sem slušalko, zagrabila mačka in ga vrgla skozi vrata. Potem sem ga poklicala nazaj in mu dala skodelico smetane. Ko sem po telefonu naročala zrezek, je smetano izbljuval po preprogi.

Ves dan je bil poln zmešnjav. Sesalec za prah, ki sem ga bila pregledala za primer, če bi se bil Gavin odločil, da bo z njim očistil avto, ni več delal. Ko sem si izmislila neko opravičilo in telefonirala Gavinu, nisem mogla razumeti niti besedice njegove tajnice. Pomislila sem že, da si z roko zapira usta, ko mi je povedala, da jo strašno boli zob in da niti k zobozdravniku ne more, ker je gospod Martin odšel po opravkih.

„V službo je srečno prišel?"

„Oh, da," je rekla s potrtim glasom.

S pripravljanjem zrezkov sem izgubila živce. Odločila sem se, da bom pripravila za večerjo nekaj, za kar ne bodo potrebni noži. Na moj rojstni dan sem običajno peljala Gavina na večerjo v kakšno restavracijo, tokrat pa sem menila, da bo varneje ostati doma. Mislila sem že povabiti nekaj prijateljev, ko sem se spomnila na nevarnosti, ki se lahko pripetijo ob takšnih zabavah. Gavin bi se lahko spotaknil ob svetilko, ko bi nameščal stole, ali pa bi mu cigaretni vžigalnik razstrelil obraz. Ne, sam bova preživela prijeten večer. Otroke bom nahranila že prej. In nikjer ne bo sveč, vrtnic ali barvastih lučic.

Pa tudi Gavina ni bilo. Ob šestih me je že pričelo skrbeti, ob sedmih sem bila že močno nervozna, ob osmih pa popolnoma potrta. Ko sem prebolela žalost, sem se nenavadno zresnila. Vse življenje sem se bala tega trenutka. Ko bodo potrkali na vrata, se bom zravnala in pogumno vprašala: „Je hitro umrl?"

Potem me je začelo skrbeti, da morda niti ne bodo vedeli, kdo je. Je imel pri sebi dokumente. Gotovo, vozniško dovoljenje . . . Živo sem si predstavljala najin čudoviti novi avtomobil, ves razbit in zmečkan, posut z rožami, ki mi jih je Gavin vsako leto kupil za rojstni dan in za katere sem tudi vedno prejela račun.

Rože. Morda pa je kupil vrtnice, samo da bi mi dokazal . . . Ne, na kaj takega ne bi pomislil. Gotovo mi je kot navadno kupil krizanteme, katere mi niso najbolj všeč, ker je moj rojstni dan jeseni. Že večkrat sem mislila na to opozoriti njegovo tajnico.

Snela sem si črni klobuk, ki sem ga pomerila za vsak primer, in stopila k telefonu, da bi poklicala Gavinovo tajnico na dom. Malo sem morala počakati, potem pa sem zaslišala droben glasek. „Gospodična Squires?"

„Da, gospa Martin?" Njen glas je še vedno zvenel potrto.

„Bojim se, da se ni gospod Martin ponesrečil. Mislila sem —"

„Oh, moj bog!"

„Pomirite se, gospodična Squires. Samo mislila sem . . ."

„Oh, oh, pa menda ni res . . ."

„Lahko se zgodi, toda ničesar še nisem izvedela. Zato mi morate pomagati."

„Prav gotovo, gospa Martin. Hoteli ste reči, da njegovo življenje še vedno visi na niti?"

„Oh, gospodična Squires, upam, da ni tako hudo. Seveda pa je prav vse mogoče. Moj stari oče je tudi . . . Takoj ga moram poiskati."

„Poiskati, gospa Martin?"

„Gospodična Squires, poskušajte se za hip zbrati. Se lahko spomnite, če je odšel malo prej iz pisarne v cvetličarno?"

„V cvetličarno, gospa Martin?"

„Da, gospodična Squires. Danes je moj rojstni dan."

„Oh! Vse najboljše, gospa Martin."

„Hvala. Če je šel v cvetličarno, ali je šel peš?"

„Saj me ni bilo tam, gospa Martin. Šla sem malo prej domov, saj veste, zobobol . . . Na njegovi mizi sem zasledila samo povabilo na večerjo v Lions Club."

„Večerjo, gospodična?"

„Da, gospa. Na večerjo v Lions Club, ki se je udeležuje vsak mesec." Spet se je umirila, kar pa sem komaj opazila.

„Razumem," sem dejala. „Samo še nekaj, gospodična Squires — niste morda na njegovi mizi našli ničesar . . . o mojem rojstnem dnevu?"

„Ne, gospa Martin."

„Njegova prejšnja tajnica si je vedno zabeležila moj rojstni dan, gospodična Squires. Lahko noč, gospodična Squires."

Zmetala sem klobuke nazaj v omaro, ko je zazvonil telefon. Vedela sem, da me kliče mati. Dvignila sem slušalko.

„Kaj za vraga se dogaja?" je rekel Gavin. „Gospodična Squires mi je pravkar telefonirala, ko sem ravno večerjal, in mi povedala, da si strašno razburjena."

„Saj nisem razburjena," sem rekla. „Mislila sem le, da se ti je pripetila nesreča."

Poslušala sem njegovo dihanje. On pa je lahko slišal tudi mojega.

„Moj bog, je dejal. „Saj je danes tvoj rojstni dan."

„Nič več," sem odgovorila.

Priporočamo za izbiro

	šil.
William H. Crouse: **POGLED V SVET ZNANOSTI IN TEHNIKE,** 194 str., ilustr., br.	28.—
Bogdan Uratarič: **SPOZNAVANJE NARAVE,** 112 str., ilustr., barvne slik. priloge, br.	18.—
James Stockley: **ZNANOST SPREMINJA SVET,** 272 str., ilustr., slik. priloge, pl.	31.—
Janez Matjašič: **IZ ŽIVLJENJA NAJMANJŠIH,** knjiga o praživalih, 152 str., ilustr., barv. slik. pr., ppl.	20.—
G. Löwenthal-J. Hausen: **ŽIVELI BOMO S POMOČJO ATOMOV,** 232 str., ilustr., slik. priloge, pl.	68.—
Edvard Kardelj: **POTOVANJE SKOZI ČAS,** oris gospodarske zgodovine, 128 str., ilustr., kart.	16.—
B. A. Keller: **LJUDJE, KI SPREMINJAJO NARAVO RASTLINSTVA,** 52 str., br.	4.—
Drago Lebez: **POZNATE STRUPENE ŽIVALI!** 168 str., ilustr., slik. priloge, ppl.	45.—
Dr. Lavo Čermelj: **Z RAKETO V VESOLJE,** knjiga o vesoljskih poletih, 188 str., ilustr., br.	18.—
Kazimir Tarman: **ČLOVEK NI NARAVA,** kako si človek podreja naravo, 124 str., ilustr., kart.	27.—
A. A. Šternfeld: **OD UMETNIH SATELITOV K MEDPLANETARNIM POLETOM,** 112 str., ilustr., br	21.—
Miroslav Zei: **MORSKI SVET,** življenje pod morjem, 248 str., ilustr., barvne slik. priloge, ppl.	20.—

Posamezne knjige lahko naročite tudi po pošti. Plačilo možno v obrokih.

KNJIGARNA „NAŠA KNJIGA" CELOVEC, WULFENGASSE

Smeh stoletij

Demosten je presenetil tatu pri delu. Tat se je začel opravičevati:

„Oprosti, nisem vedel da je to tvoja lastnina!"

Veliki govornik je odvrnil:

„To si pa gotovo vedel, da tu ni nič tvojega."

o o o

Henrik VIII., ki je dal dve izmed šestih soprog, kolikor jih je imel, obglaviti, se je po smrti Ane Boleyn potegoval za roko milanske vojvodinje Kristianije. Vojvodinje seveda tako sorodstvo ni posebno veselilo, zato je kraljevemu odposlancu odgovorila:

„Povejte njegovemu veličanstvu, da imam samo eno glavo, ki jo povrh temu nujno potrebujem."

FELIKS DERECKI

Na novi življenjski poti

Rodil se mi je sin. Ko je žena zapustila porodnišnico in sva doma razvezala plenice, da bi videla otroka, sem začutil, kako postajam zadovoljen in ponosen. Dojenček je bil tako zdrav, in kadar je zavekal, je imel tako močan glas, da sva si morala z ženo mašiti ušesa. Hvaležno sem poljubil ženo in oba sva se zazrla v otroka.

— Radovedna sem, kaj bo postal, — je dejala žena.

— Glej, glej, kako to, da še nisem pomislil na to, — sem pripomnil. — Treba je čimprej določiti, kaj naj bo v življenju, saj sam za to tako in tako ne bo imel časa.

Odšel sem v drugo sobo in telefoniral Kaprysiaku.

— Čestitam, čestitam, — sem zaslišal v slušalki prijateljev glas. — Kako sin, se dobro počuti?

— Hvala, vse v redu, sem odgovoril. — Le z ženo se pogovarjava o tem, kakšna naj bi bila njegova prihodnost . . . V skrbeh sva . . .

— Kar na dan z besedo!

— Mar se pri tebi ne bi našlo kakšno dobro mesto za našega prvorojenca?

— Za to ima še mnogo časa!

— Saj veš, kako je . . . Rad bi mu že vnaprej kaj zagotovil.

Zdaj je začel Kaprysiak govoriti o zasedbi delovnih mest in o reorganizaciji svoje ustanove, zato sem poklical direktorja Chrinkala.

— Kar zadeva mesto, bi se našlo, a to ni nobena perspektivna služba . . .

— Koliko? — sem vprašal kratko.

— Dva tisoč in dvajset zlotov plus premije.

Ne, nisem se mogel odločiti za tako zanikrno službo za svojega lastnega sina. Skozi priprta vrata sem opazil, kako se malček željno vzpenja k materinim prsim.

— No, kako si opravil? — je vprašala žena, ko sem se vrnil k otroku.

— Vsem sem telefoniral in končno dobil, kar sem iskal. Predsednik Mitrenžak mu je za prihodnost obljubil položaj direktorjevega namestnika. Dobra plača in avtomobil na razpolago. Toda v zameno bom moral v svojem uradu zaposliti njegovo sestrično. Videla boš, kakšen preplah bo, ker bom moral v službi uvesti majhne spremembe . . . Kulczankovo bom moral odpustiti, Swojakowno premestiti in vse bo v najlepšem redu.

Podržal sem malega, kajti žena ga je začela previjati.

— O bog, koliko je dela, preden človek zagotovi svojim otrokom brezskrbno prihodnost, — sem potarnal.

Avstrijski dogodki

„Gostoljubna Avstrija"

Kakor smo v našem listu že poročali, bodo v Welsu letos spet priredili veliko razstavo turizma pod naslovom „Gostoljubna Avstrija". Ta sejem bo letos v dneh od 10. do 18. maja ter bo prvič povezan s tradicionalno ljudsko veselico, ki so jo doslej prirejali le vsako drugo leto ob mednarodnem kmetijskem sejmu. Po dosedanjih prijavah bodo poleg Avstrije sodelovale tudi Češkoslovaška, Bolgarija, Romunija, Madžarska, Španija, Poljska in Sovjetska zveza, ki bodo obiskovalcem sejma predstavljale vsaka svoje turistične zanimivosti. „Dopust v Avstriji — izven doma in vendar doma" bo naslov razstave, ki jo za letošnji sejem pripravlja zvezna gospodarska zbornica. Avstrijska letalska družba AUA pa bo opozorila zlasti na možnosti poletov v razne turistične kraje Avstrije.

Drsalna revija v Gradcu

Tudi štajersko glavno mesto se bo vključilo med „gostitelje" dunajske Drsalne revije. V dneh od 1. do 11. maja bo namreč svetovno znani ansambel gostoval v Gradcu ter v pokritem drsalnem stadionu Liebenau privlačeval obiskovalce s svojim sporedom „Epizode". Gostovanje dunajske Drsalne revije v Gradcu bo delno sovpadalo z graškim spomladanskim sejmom, tako da prireditelji upravičeno računajo z zadovoljivim obiskom. Mnoge obiskovalce pričakujejo tudi iz Slovenije, od koder pride na tisoče ljudi tudi na vsakoletno sejemsko prireditev.

Veliko število upokojencev

Na podlagi zakonov o socialnem zavarovanju prejema v Avstriji danes že 1,342.393 oseb razne pokojnine. Prvo mesto zavzemajo upokojeni delavci, ki jih je 730.976, na drugem mestu so nekdanji samostojni podjetniki, od katerih jih že 242.758 prejema pokojnine, in šele potem pridejo upokojeni nameščenci, ki so jih našteli 221.027.

NOVICE IZ SLOVENIJE

„Mesec narcis" v Sloveniji

Da bi dobili novo turistično privlačnost, so se v Veržeju, v kraju med Ljutomerom in Mursko Soboto, pred dvemi leti odločili, da bodo vsako leto v maju pod naslovom „Mesec narcis" pripravili zanimive športne, kulturne in druge prireditve. Tak „Mesec narcis" pripravljao tudi letos ter bo spored menda precej pester. Poleg velikega športnega turnirja za pokal Slavka Osterca (v Veržeju so znanemu skladatelju Slavku Ostercu že pred leti odkrili spomenik) napovedujejo tudi nastop komornega pevskega zbora „Slavko Osterc" iz Ljubljane, posebno pa se pripravljao na nastop folklornih in dramskih skupin.

Udeležba na sejmih

Slovenija bo — poleg Hrvatske — tudi letos sodelovala s kolektivnimi razstavami na sejemskih prireditvah v Celovcu, Gradcu, Innsbrucku in Železnem. Sejemski kontingent Slovenije za te sejme bo letos znašal skupno 25 milijonov šilingov in prav toliko tudi kontingent Hrvatske. Za sejma v Celovcu in Innsbrucku bo Slovenija dodelila po 6 milijonov šilingov, za vsakega od obeh graških sejmov po 5,5 milijona in na posle v okviru sejemskega sporazuma z Železnom 2 milijona šilingov.

Statistika prometnih nesreč

Prejšnji teden so v Sloveniji spet zabeležili 105 prometnih nesreč, pri katerih je 8 oseb zgubilo življenje, 43 ljudi je bilo huje in 72 laže poškodovanih, škoda na avtomobilih pa je znašala približno 454.000 dinarjev. Spet je bil glavni vzrok nesreč vinjenost za volanom, saj so takih primerov našteli kar 20. V 19 primerih je prišlo do nesreče zaradi nepazljivosti voznikov, po 12 nesreč je nastalo zaradi prevelike hitrosti oziroma izsiljevanja prednosti, 8 zaradi nepravilnega prehitevanja itd. Od začetka leta pa do vključno prejšnjega tedna je bilo v Sloveniji že 994 prometnih nesreč, ki so zahtevale 66 človeških življenj, 382 oseb je bilo teže in 565 laže poškodovanih, nastalo materialno škodo pa cenijo na več kot 6,830.000 dinarjev.

RADIO PROGRAM

1. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.15, 17.00, 19.00, 22.00, 23.00, 24.00.

Dnevne oddaje (razen sobote, nedelje in praznikov): 6.00 Pozdrav — 6.40 Jutranja opažanja — 6.45 Vesele melodije — 7.10 Včeraj zvečer v svetu — 7.20 Jutranja telovadba — 8.45 Dobrodošli z novicami — 9.00 Za prijatelje glasbe — 10.05 Magazin ob desetih — 11.00 Roman v nadaljev. — 11.15 Opoldanski koncert — 13.00 Operni koncert — 13.45 Gospodarska poročila — 14.00 Slavni orkestri, slavni dirigenti — 15.00 Več uka, več znanja — 15.45 Koncertna ura — 16.30 Majhne dragocenosti — 17.10 Kulturna poročila — 17.30 Mladinska redakcija — 18.00 Večerni koncert — 18.55 Danes zvečer boste videli in slišali.

Sobota, 29. 3.: 6.09 Vesele melodije — 9.00 Smeh sodi k oliki — 13.00 Srečanje z Avstrijo — 13.30 Tehnični razgled — 13.45 Iz opernega sveta — 14.30 Literarna delavnica — 15.00 Orkestralni koncert — 16.30 V žarišču — 17.10 Ex libris — 18.00 Razgovor z zahodnonemškim kancelerjem Kiesingerjem — 18.20 Evropa poje — 19.20 Oddaja zveznega kancelerja — 20.00 Za 85. rojstni dan Wilhelma Backhausa — 21.00 Vse ceste vodijo na Dunaj — 21.45 Veliki orkester avstrijskega radia — 22.10 Srce sveta — 23.10 Mala nočna glasba.

Nedelja, 30. 3.: 6.05 Vesele melodije — 8.05 Teden dni svetovnih dogodkov — 9.10 Satirična oddaja — 11.00 Koncert dunajskih filharmonikov — 13.30 Stališče — 13.45 Operni koncert — 15.00 Ljubite klasiko — 16.30 Žene Evrope — 16.55 Velikonočne igre v Salzburgu: „Siegfried" — 22.20 Avstrijska literatura, ujetnica habsburškega mita — 23.10 Glasba z Dunaja.

Ponedeljek, 31. 3.: 6.05 Odkrito povedano — 6.08 Agrarna politika — 6.13 Vesele melodije — 13.45 Avstrijska pripovedka — 15.00 Marca pred tridesetimi leti — 15.45 Koncertna ura — 17.10 Mednarodna radijska univerza — 17.30 Mladinska redakcija — 19.35 Raziskovalna naloga — 20.00 Velikonočne igre v Salzburgu — 22.10 Znanje časa — 22.45 Mesečno medicinsko poročilo — 23.10 Sodobna glasba.

Torek, 1. 4.: 6.05 Preden odidete — 6.12 Vesele melodije — 13.45 „Most in vrata" — 15.00 Nastanek moderne znanosti — 17.10 Obisk raziskovalcev — 19.35 Pogled v znanstvene revije — 19.45 Ura pesmi — 20.00 Spectrum Austriae — 21.00 Človeški možgani — 23.20 Studio nove glasbe.

Sreda, 2. 4.: 6.05 Odkrito povedano — 6.09 Vesele melodije — 13.45 Tuji pripovedniki — 15.00 Zavest jezika v sodobni miselnosti — 17.10 Spoznanje in zanimanje — 17.30 Mladinska redakcija — 19.35 Življenje ob knjigah — 20.00 Orkestralni koncert — 21.30 Naš planet Zemlja — 22.10 „Beg k zvezdam", kriminalna igra — 23.10 Sodobna glasba.

Četrtek, 3. 4.: 6.45 Pesmi za sopran in orgle — 8.05 Orkestralni koncert — 10.45 Tenorist Waldemar Kment — 13.00 Glasba Antona Brucknerja — 15.00 O šali — 16.30 Majhne dragocenosti — 19.30 „Parsifal", opera.

Petek, 4. 4.: 7.20 Sodobna pasijonska glasba — 8.30 Majhen komorni koncert — 9.45 Povest — 10.05 Komorna glasba — 13.00 Orkestralni koncert — 14.45 Orgiska glasba — 15.05 Golgota, oratorij — 16.40 „Via dolorosa" — 17.30 „Križev pot 1969" — 19.30 Johann S. Bach: Pasijonska glasba — 23.10 Orkestralni koncert.

REGIONALNI PROGRAM

Poročila: 5.00, 5.50, 6.30, 7.45, 10.00, 12.45, 17.00, 19.00, 20.00, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen sobote, nedelje in praznikov): 5.00 Pozdrav — 5.40 Jutranja opažanja — 5.45 Kmetijska oddaja — 6.05 Jutranja telovadba — 8.05 Zveneč jutranji pozdrav — 9.00 Šolska oddaja — 11.30 Kmetijska oddaja — 11.45 Za avtomobiliste — 12.00 Opoldanski zvonovi — 13.05 Objave — 14.00 Za ženo — 14.15 Slovenska oddaja — 15.30 Otroška ura — 16.00 Koncert po željah — 18.15 Odmev časa — 18.45 Šport — 18.55 Lahko noč otrokom — 19.03 Pregled sporeda.

Sobota, 29. 3.: 5.05 Godba na pihala — 5.50 Obvestila za kmetijske delavce — 7.55 Naš hišni vrt — 8.20 Priljubljene melodije — 11.00 Naša lepa domovina — 13.50 Za zbiralce znamk — 14.00 Zabavni koncert — 15.30 Koncert po željah — 17.10 Tako pojo in plešejo na Štajerskem — 18.00 Vaš konjiček — 18.40 Koroški profili — 20.10 Spored v orehovi lupini — 22.25 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 30. 3.: 6.35 Ljudska glasba — 7.35 Glasbeni mozaik — 8.05 Kmetijska oddaja — 8.15 Kaj je novega — 9.45 Dunajski zajtrk z glasbo — 10.30 Radijska pripovedka — 12.03 Za avtomobiliste — 13.10 Ogledalo Mestnega gledališča — 13.25 Glasbeni desert — 13.45 Iz domovine — 14.30 Koncert po željah — 16.00 Otroška ura — 16.30 Dunajska glasba — 17.05 Plesna glasba — 18.00 V žareči gloriji — 18.30 Pogovor o umetnosti — 18.45 Pridite in zapojte — 19.00 Nedeljski šport — 19.30 Deželni razgled — 20.10 Po koroško — 21.30 Mala šola mikavnosti.

Ponedeljek, 31. 3.: 5.05 Začetek dneva s pihalno godbo — 9.00 Glasba za zabavo — 9.30 Širni pisani svet — 11.00 Veselo petje, veselo igranje — 13.45 Glasba po kosilu — 14.00 Za ženo: Dieta — 15.00 Nova koroška pesem — 15.15 Koroški knjižni kotiček — 16.00 Venček melodij — 16.45 Koroška književnost: Gerhard Glawischnig — 17.10 Zabavna oddaja — 19.15 Vsakodnevni problemi — 20.10 Radijska igra — 20.50 Ljudska glasba z Danske.

Torek, 1. 4.: 5.05 Ljudske viže — 8.15 Davčno pravo — 8.20 Priljubljene melodije — 9.30 Dežela ob Dravi — 10.05 To je glasba z Dunaja — 11.00 Dunaj v smehu — 13.45 Za mladino — 15.00 Komorna glasba — 15.30 Norčavi april — 16.00 Venček melodij — 16.45 Koroški rokoko — 17.10 Avstrijci o Avstriji — 18.00 Oddaja za delavce — 19.15 Slišiš pesmico — 20.10 Orkestralni koncert — 21.30 Pisan venček melodij.

Sreda, 2. 4.: 5.05 Ljudske viže — 8.15 Priljubljene melodije — 9.30 Srečanje zvezd v opereti — 11.00 Ljudska glasba — 13.45 Glasba po kosilu — 15.00 Nove knjige koroških založb — 15.30 Koroška včeraj in danes — 16.00 Venček melodij — 16.45 Na obisku v koroškem studiu — 17.10 Operetne melodije — 18.00 Ljudska prosveta na Koroškem — 19.15 Na obisku pri koroških zborih — 20.10 Oddaja o prvem vzponu na Großglockner leta 1799 — 21.15 Zveneči filmski obzornik.

Četrtek, 3. 4.: 5.50 Veselo zaigrano — 6.15 Melodije zgodaj zjutraj — 7.00 Pisan venček melodij — 8.15 Priljubljene melodije — 9.30 Stara štajerska glasba — 13.45 Glasba po kosilu — 15.00 Ura pesmi — 16.00 Venček melodij — 17.10 Komorni koncert — 20.10 Orkestralni koncert.

Petek, 4. 4.: 5.05 Glasba za čembalo — 7.00 Glasbene pesnitve — 9.45 Orgelska glasba — 10.05 Ljudska glasba — 11.00 Orkestralni koncert — 13.30 Koroška pasijonska igra — 18.00 Koroška avto- in motorevija — 19.05 Glasba za veliki petek — 19.30 „Stabat mater dolorosa" — 20.10 V žareči gloriji — 22.15 Mozartova dela na zgodovinskih inštrumentih.

SLOVENSKE ODDAJE

Sobota, 29. 3.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Nedelja, 30. 3.: 7.00 Duhovni nagovor — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 31. 3.: 14.15 Informacije — Za našo vas — 18.00 Za našo knjižno polico.

Torek, 1. 4.: 14.15 Informacije — Koroška kronika — Športni mozaik — Cerkev in svet.

Sreda, 2. 4.: 14.15 Poročila, objave — Za gospodarstvo — Velika noč pri nas doma.

Četrtek, 3. 4.: 14.15 Poročila, objave — V velikem tednu — Pomenek s starši.

Petek, 4. 4.: 14.15 Poročila, objave — Križev pot.

RADIO LJUBJANA

Poročila: 4.30, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih): 5.30 Svetujemo vam — 6.00 Napotki za turiste — 6.50 Danes za vas — 7.00 Telesna vzgoja — 8.00 Pregled sporeda — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.00 Prireditve dneva in pregled sporeda — 13.10 Obvestila — 13.30 Priporočajo vam — 15.00 Komentarji — 16.00 Vsak dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.10 Obvestila — 19.15 Glasbene razglednice — 22.00 Pregled sporeda za naslednji dan — 23.05 Literarni nokturno.

Sobota, 29. 3.: 8.08 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola — 9.25 Narodno-zabavne melodije — 9.50 Naš avtostop — 12.10 Iz koncertantnega opusa skladatelja Lucijana M. Škerjanca — 12.40 Narodne pesmi iz hrvaškega Zagorja — 14.05 Glasbena pravljica — 14.25 V vedrem ritmu — 15.40 Naš podlistek — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Pojo združeni koroški zbori pod vodstvom Pavla Kernjaka — 18.15 Vsako soboto „Top-pops 11" — 18.50 S knjižnega trga — 19.15 Poje Irena Kohont — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.30 Iz fonoteke radia Koper — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

Nedelja, 30. 3.: 6.05 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Veseli tobogan — 9.05 Srečanje v studiu 14 — 10.05 Še pomnite, tovariši — 10.30 Pesmi borbe in dela — 10.45 Voščila — 11.50 Pogovor s poslušalci — 13.15 Zabavna glasba — 13.30 Nedeljska reportaža — 14.05 Glasba ne pozna meja — 15.05 Domače melodije in domači ansambli — 16.00 Nedeljsko športno popoldne — 18.00 Koncert opernih arij — 20.00 Zabavno glasbena oddaja — 22.15 Serenadni večer — 23.15 Zaplešimo ob glasbi velikih orkestrov.

Gesucht ab 1. April oder nach Vereinbarung in Geschäftshaushalt nach Zürich zuverlässige

Tochter

Familiäre Behandlung, nettes Zimmer, geregelte Freizeit.

Bildofferten an: Frau Stapfer, Albisstraße 161, CH 8038 ZÜRICH (Schweiz)

Ponedeljek, 31. 3.: 8.08 Glasbena matineja — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.10 Cicibanov svet — 9.30 Paleta zvokov — 12.10 Lahka koncertna glasba — 12.40 Koncert pihalnih orkestrov — 14.05 Lepe melodije — 14.35 Voščila — 15.40 Madrigalni zbor iz Gerresheima — 17.05 Iz opere „Car in tesar" — 18.35 Mladinska oddaja — 19.15 Poje Sonja Gaberšček — 20.00 Skupni program jugoslovanske RTV — 22.15 Za ljubitelje jazza — 23.15 Lahko noč s pevci zabavne glasbe.

Torek, 1. 4.: 8.08 Operna matineja — 8.55 Radijska šola — 9.25 Morda vam bo všeč — 12.10 Baritonist George London — 12.40 Slovenske narodne pesmi — 14.05 Glasbeno udejstvovanje mladih — 14.25 Popoldanski koncert lahke glasbe — 15.45 Jezikovni pogovori — 17.05 Simfonični orkester RTV Ljubljana — 18.15 V torek nasvidenje — 18.45 Družba in čas — 19.15 Poje Marjana Deržaj — 20.00 Radijska igra — 20.50 Pesem godal — 21.15 Deset pevcev, deset melodij — 22.15 Jugoslovanska glasba — 23.15 Plesni orkestri in ansambli RTV Ljubljana, Beograd in Zagreb.

Sreda, 2. 4.: 8.08 Bartokove skladbe — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Iz glasbenih šol — 9.30 Zabavna glasba — 9.45 Ruske narodne pesmi poje zbor Donskih kozakov — 12.10 Violinist Pikajzen igra Paganinija — 12.40 Od vasi do vasi — 14.05 Koncert za oddih — 14.35 Voščila — 15.40 Naš podlistek — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.10 Naši glasbeni umetniki izvajajo skladbe Franza Schuberta — 18.40 Naš razgovor — 20.00 Ti in opera — 22.15 S festivalov jazza — 23.15 Nočni vrtiljak zabavnih zvokov.

Četrtek, 3. 4.: 8.08 Operna matineja — 8.55 Radijska šola — 9.25 Iz zakladnice resne glasbe — 12.10 Iz opere „Ero z onega sveta" — 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru — 14.05 Mladina poje — 14.25 Operetne melodije — 14.45 Mehurčki — 15.40 Sopranistka Vanda Gerlovičeva — 17.05 Simfonični koncert — 18.15 Iz naših studiov — 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 19.15 Poje Alenka Pinterič — 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Sodobna indijska lirika — 22.15 Stare italijanske skladbe — 23.15 Lahko noč z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe.

Petek, 4. 4.: 8.08 Skladbe Demetrija Žebreta — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Morda vam bo všeč — 12.10 Lahka koncertna glasba — 12.40 Čez polja in potoke — 14.05 Koncert lahke glasbe — 14.35 Voščila — 15.20 Napotki za turiste — 17.05 Človek in zdravje — 17.15 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi — 18.45 Na mednarodnih križpotjih — 19.15 Poje Majda Sepe — 20.00 Mojstrovine Jacoba Gallusa-Petelina, poje Komorni zbor RTV Ljubljana — 20.30 Pogovori o glasbi — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Med veterani nove češkoslovaške glasbe — 23.15 Lahko noč s priljubljenimi pevci zabavne glasbe.

Sadna drevesca vseh vrst — češpljina in slivna po močno znižanih cenah — jagodičje in vinske trte oddaja

d r e v e s n i c a
M A R K O P O L Z E R

p. d. Lazar pri Št. Vidu v Podjuni

TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1. PROGRAM

Sobota, 29. 3.: 12.00 Svetovno hokejsko prvenstvo (Finska-Kanada) — 14.45 Mednarodni jazz — 15.30 Konjske dirke — 16.00 Za otroke — 16.20 Kentucky Jones — 16.45 Moda enkrat drugače — 17.10 Seniorski klub — 18.00 Tedenski obzornik — 18.25 Kultura aktualno — 18.50 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.30 Čas v sliki in tedenski komentar — 20.06 Šport — 20.15 Eden bo zmagal — 22.00 Grand Prix Eurovision.

Nedelja, 30. 3.: 14.00 Svetovno hokejsko prvenstvo (Švedska Češkoslovaška) — 17.00 Za otroke — 17.50 Kontakt — 18.00 Iz moje knjižnice — 18.30 Skrita kamera — 19.00 Čas v sliki — 19.15 Svetovno hokejsko prvenstvo (Kanada-Sovjetska zveza) — 20.15 Vznemirljiva mala ženska — 21.10 Pariz aktualno — 21.55 Čas v sliki.

Ponedeljek, 31. 3.: 18.25 Podoba Avstrije — 18.50 Valerija in pustolovščina — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Lopovi proti lopovom — 21.05 Poštni predal 7000 — 21.15 Telešport — 22.15 Čas v sliki — 22.25 „Posiljstvo".

Torek, 1. 4.: 18.00 Boj proti sivemu trgu — 18.25 Kultura aktualno — 18.50 Kamor nas veter zanese — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Nekdaj — 21.00 Poncij Pilat — 22.30 Čas v sliki.

Sreda, 2. 4.: 11.00 Telešport — 12.00 77-Sunset-Strip — 16.30 Pavliha in slon — 17.15 Mednarodni mladinski obzornik — 17.30 Kralji dirkališča — 18.00 Zračna obramba v Avstriji — 18.25 Podoba Avstrije — 18.50 Televizijska kuhinja — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Vaš avtostop, prosim — 21.00 „Arrivederci Roma", film — 22.45 Čas v sliki.

Četrtek, 3. 4.: 18.00 Znanost aktualno — 18.25 Športni mozaik — 18.50 „Izdani" — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 „Goya" — 21.50 Čas v sliki — 22.00 Pasijon Luke.

Petek, 4. 4.: 18.25 Podoba Avstrije — 18.50 „Obtoženi" — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 21.10 „Goya" — 21.45 Johann S. Bach: Kantata — 22.05 Čas v sliki.

TV LJUBLJANA

Sobota, 29. 3.: 9.35 Šolska oddaja — 15.30 Šport — 17.00 Več, vem — 18.15 Mladinska igra — 19.15 S kamero po svetu — 19.40 Za boljši jezik — 20.00 Dnevnik — 20.35 Rezerviran čas — 21.05 Maščevalci — 22.00 Izbor pesmi Evrovizije 69 — 23.45 Poročila.

Nedelja, 30. 3.: 9.00 Madžarska oddaja — 9.30 Po domače — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.50 Pravljica — 11.10 Pionirski dnevnik — 11.40 Filmska burleska — 11.55 Kažipot — 14.00 Svetovno hokejsko prvenstvo (Švedska-Češkoslovaška) — 16.30 Film — 18.00 Svet. hokejsko prvenstvo (Kanada-Sovjetska zveza) — 20.15 Dnevnik — 20.45 Samci, humoreska — 21.30 Videofon — 21.45 Športni pregled — 22.10 Dnevnik — 22.25 Rokometni turnir Jugoslavija-Češkoslovaška.

Ponedeljek, 31. 3.: 9.35 Šolska oddaja — 10.30 Ruščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 16.10 Angleščina — 16.45 Madžarski pregled — 17.45 Oddaja za otroke — 18.00 Po Sloveniji — 18.30 Zdravstvena oddaja — 18.50 Jazz — 19.20 Kaleidoskop — 20.00 Dnevnik — 20.35 Ivo Andrič: Zeja, drama.

Torek, 1. 4.: 9.35 Šolska oddaja — 10.30 Angleščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 15.40 Angleščina — 17.45 Risanka — 18.00 Mokedajeve pravljice — 18.20 Po sledeh napredka — 18.40 Ansambel „Montenegro" — 19.05 Šport — 20.00 Dnevnik — 20.35 Nihče ni pomahal v slovo — 21.55 Veliki mojstri — 22.55 Poročila.

Sreda, 2. 4.: 9.35 Šolska oddaja — 17.15 Madžarski pregled — 17.45 Oddaja za otroke — 18.30 En Francais — 18.45 Skrivnosti narave — 19.15 Glasbena oddaja — 20.00 Dnevnik — 20.35 Niti našega življenja, mladinsko tekmovanje — 22.45 Poročila.

Četrtek, 3. 4.: 9.35 Šolska oddaja — 10.30 Nemščina — 11.00 Angleščina — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.45 Pionirski dnevnik — 18.15 Po Sloveniji — 18.45 Turobna jesen, serijski film — 20.00 Dnevnik — 20.35 Ko je pomlad, drama — 21.05 Kulturne diagonale — 21.50 Wojeck, serijski film — 22.40 Poročila.

Petek, 4. 4.: 9.35 Šolska oddaja — 11.00 Francoščina — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 16.45 Madžarski pregled — 17.35 Naica, mladinski film — 18.15 Mladinski koncert — 19.00 Svet na zaslonu — 20.00 Dnevnik — 20.35 Matejevo življenje, poljski film — 22.00 Veš-vem, quiz.